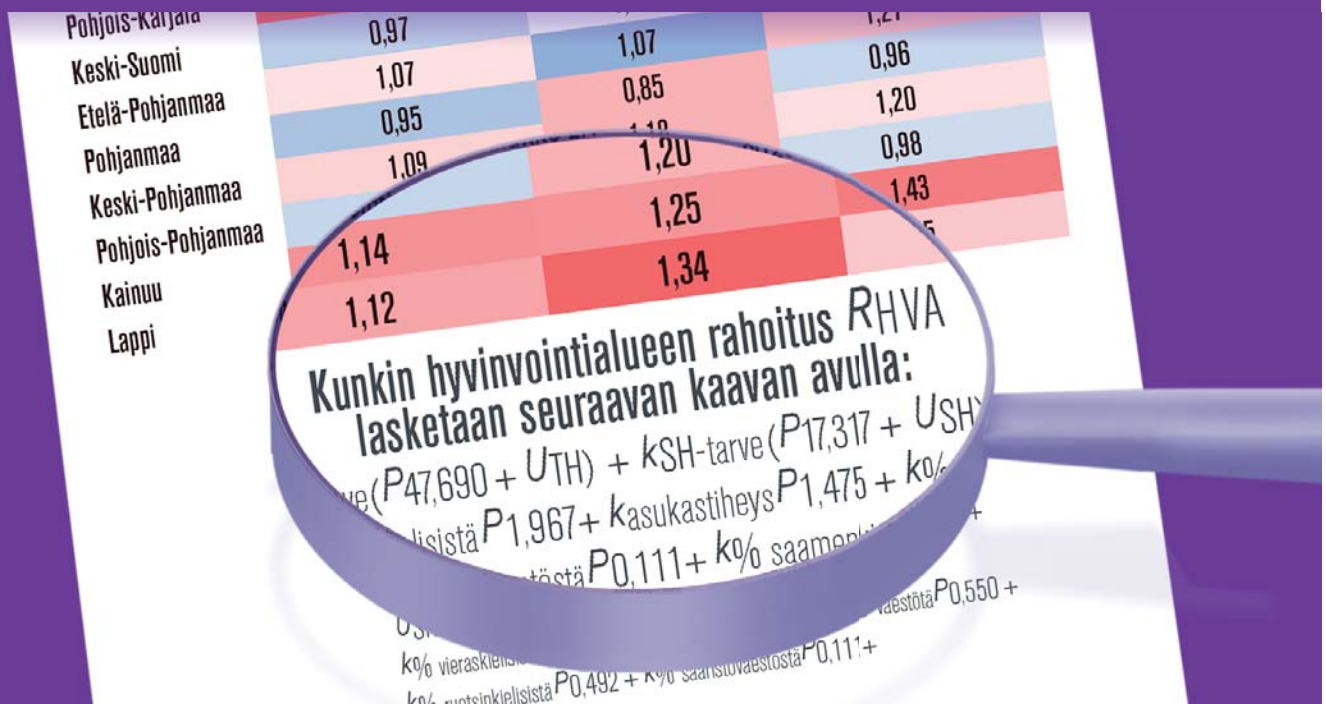

Pekka Neittaanmäki¹ • Kirill Akimov² • Veronika Akimova²
Informaationtekniikan Tiedekunta
Jyväskylän yliopisto

¹Jyväskylän yliopisto, Informaatiotekniikan tiedekunta

²Helsingin yliopisto, Tietojenkäsittelytieteen laitos

Sote-rahoitusmallien vertailu ja kehittäminen

Informaatiotiedekunnan julkaisu

No. 110/2024

Pekka Neittaanmäki¹ • Kirill Akimov² • Veronika Akimova²

¹Jyväskylän yliopisto, Informaatioteknologian tiedekunta

²Helsingin yliopisto, Tietojenkäsittelytieteen laitos

Copyright © 2024

Pekka Neittaanmäki • Kirill Akimov • Veronika Akimova

ISBN 978-952-86-0391-7 (verkkokj.)

ISSN 2323-5004

Jyväskylä 2024

Sote-rahoitusmallien vertailu ja kehittäminen

Pekka Neittaanmäki¹ • Kirill Akimov² • Veronika Akimova²
Informaationtekniikan Tiedekunta
Jyväskylän yliopisto

¹Jyväskylän yliopisto, Informaatiotekniikan tiedekunta

²Helsingin yliopisto, Tietojenkäsittelytieteen laitos

Informaatitiedekunnan julkaisu

No. 110/2024

ISBN 978-952-86-0391-7 (verkköj.)

ISSN 2323-5004

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Sisältö

Tiivistelmä	6
1 Johdanto	7
2 Menetelmäkuvaus ja laatuseloste	9
3 Sote-palvelukulut ja asiakkuudet hyvinvointialueittain	11
4 Toteutuneet asiakkuuskohtaiset palvelukulut 2023	16
5 Vuoden 2023 rahoituksessa käytetty malli	19
6 Pohdintaa ja toimenpide-ehdotuksia	23
7 Lähdeluettelo	30
Liite A Palvelukulujen laskelmissa huomioidut kulut vuodelta 2023	32
Liite B Palvelukulujen laskelmissa huomioidut tuotot vuodelta 2023	39
Liite C Arvio vyörytyksinä raportoiduista vuokratuluista 2023	47
Liite D Asukasmäärät ja prosenttiosuudet hyvinvointialueittain	48

Tiivistelmä

Tässä raportissa tarkastellaan vuoden 2023 sosiaali- ja terveydenhuollon kuluja Manner-Suomen hyvinvointialueilla ja Helsingin kaupungissa.

Vuonna 2024 hyvinvointialueet raportoivat palveluluokkakohtaiset sote-taloustietonsa ensimmäistä kertaa. Uudistus oli merkittävä, sillä sote-talous- ja toimintatiedon yhdistely mahdollisti koko sote-palvelujärjestelmän kustannusvaikuttavuuden tarkastelun hyvinvointialueittain. Uudistettu sote-järjestelmä mahdollistaa tarkan kulu- ja rahoituksen kohdentamisen hyvinvointialueittain muuttuvia tarpeita vastaavasti.

Raportissa suhteutetaan yli 90 % valtakunnallisista sote-kuluista asiakastietoihin, mikä tekee kulutiedoista vertailukelpoisia. Asiakkuuskohtaisesta näkökulmasta tarkastellaan seuraavien sote-toimialojen kuluja: **erikoissairaanhoito, perusterveydenhuollon avohoito, perustason vuodeosastohoito, suun terveydenhuolto, iäkkäiden sosiaalipalvelut, vammaisten sosiaalipalvelut ja lastensuojelu**. Tarkastelu osoittaa suuren vaihtelun sote-palveluntuoton hinnoissa: esimerkiksi halvimmat ja kalleimmat iäkkäiden sosiaalipalvelut poikkesivat Manner-Suomen keskitasosta yli 30 %.

Analysoimme vuonna 2023 käytössä olleen asukasluku- ja tarvepainotteisen rahoitusmallin kattavuutta hyvinvointialuekohtaisesta näkökulmasta. Analyysia varten hyvinvointialuekohtaiset asiakkuustiedot on muunnettu rahoitustarvearvioiksi painottamalla asiakkuudet niiden Manner-Suomen keskikuluillaan. Analyysi osoittaa, että vuonna 2023 käytössä ollut rahoitusmalli haastelisäyksittäin kattoi hyvinvointialueiden rahoitustarpeista 75,39–98,15 %.

Tehtäessä vuoden 2026 rahoituslaskelmaa on käytössä hyvinvointialueuudistuksen ansiosta järjestelmällistettyä tietoa kuluista vuosilta 2023 ja 2024. Lisäksi Kanta-palvelussa olevan sote-tiedon pohjalta voidaan tekoälyä hyödyntävillä ennustemalleilla arvioida hyvinvointialuekohtaiset sote-rahoitustarpeet sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä. Tämä mahdollistaa tarkemman hyvinvointialuekohtaisen kuluennusteen.

1 Johdanto

Vuonna 2022 eduskunta myönsi vuodelle 2023 22,5 mrd. euroa sote- ja pelastustoimen rahoittamiseksi [1]. Kokonaismäärästä 1,9 mrd. euroa oli maksettu hyvinvointialueille jo joulukuussa 2022 [2].

Myönnetystä määrärahasta 97,769 % jaettiin hyvinvointialueille sote-palvelujen rahoittamiseksi ja loput pelastustoimen rahoittamiseksi [3]. Sote-rahoitus muodostui rahoituspohjasta ja uudisrahoituksesta. Rahoituspohja (98,888 %) määräytyi hintatason ja palvelutarpeen nousun vuoksi korotettuina edellisvuotisina sote-nettokustannuksina. Uudisrahoitus (1,112 %) määräytyi uusien tehtävien hoitamisen kuluarviona.

Ennen rahoituspohjan kohdentamista hyvinvointialueille se jaettiin edelleen kymmeneen osaan, joista kolme suurinta (47,941 %, 17,426 % ja 16,083 %) kohdennettiin hyvinvointialueille terveyden-, sosiaali- ja vanhustenhuollon palvelutarpeiden perusteella tässä järjestyksessä [3]. Sosiaali- ja vanhustenhuollon osuuksien kanssa samaa suuruusluokkaa oli pelkästään asukaslukujen perusteella jaettava osuus (13,424 %). Muut osuudet (yht. 5,126 %) jaettiin hyvinvointialueittain vieras-, ruotsin- ja saamenkielisen väestön määrän, asukastiheyden, saaristossa asuvan väestön määrän sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perusteella.

Uudisrahoitus sen sijaan jaettiin vain kolmeen osaan sen mukaan, kuuluivatko rahoitettavat uudistehtävät terveyden-, sosiaali- vai vanhustenhuollon piiriin. Nämäkin osuudet jaettiin hyvinvointialueiden kesken vastaavien palvelujen tarpeiden perusteella.

Vuonna 2024 hyvinvointialueet raportoivat palveluluokkakohtaiset sote-taloustietonsa ensimmäistä kertaa. Uudistus oli merkittävä, sillä sote-talous- ja toimintatiedon yhdistely mahdollisti koko sote-palvelujärjestelmän kustannusvaikuttavuuden tarkastelun.

Luvussa 2 käsitellään tarkasteltavien kulujen vertailukelpoisuutta ja vertailulaatua.

Luvussa 3 analysoidaan terveydenhuollon ja sosiaalitoimen kulujen ja asiakkuuksien jakaumaa hyvinvointialueittain.

Luvussa 4 suhteutetaan kulutiedot asiakkuustietoihin

Luvussa 5 analysoidaan käytössä olevan asukasluku- ja tarvepainotteisen rahoituksen kohdentumista eri hyvinvointialueille.

Luvussa 6 tarkastellaan vuoden 2025 rahoitusmallia sekä pohditaan sote-rahoituksen kehittämistä ja sote-alan tutkimustoiminnan laajentamista.

Luvussa 7 on aiheeseen liittyvää kirjallisuutta.

Liitteessä A on palvelukulujen laskelmissa huomioidut kulut vuodelta 2023

Liitteessä B on palvelukulujen laskelmissa huomioidut tuotot vuodelta 2023.

Liitteessä C on arvio vyörytyksinä raportoiduista vuokrakuluista vuonna 2023.

Liitteessä D on asukasmäärät ja prosenttiosuudet hyvinvointialueittain.

1. **Asiakkuudella** tarkoitetaan hyvinvointialueen ja sen asukkaan välistä asiakassuhdetta, joka katsotaan vuosikohtaiseksi. Somaattisessa erikoissairaanhoidossa **asiakkuudet** katsotaan erikoisalakohtaisiksi ja perusterveydenhuollon avohoidossa palvelumuotokohtaisiksi. Sosiaalitoimessa **asiakkuudet** katsotaan palvelukohtaisiksi. Aikuispsykiatrian, lasten ja nuorten psykiatrian, perustason vuodeosaston sekä suun terveydenhuollon **asiakkuuksia** ei eritellä yksityiskohtaisemmalla tasolla.
2. **Asiakkuuksien keskikuluilla** tarkoitetaan painotettua **asiakkuuksien** summaa, jossa kukin **toimialakoh-**tainen **asiakkuusmäärä** painotetaan vastaavan **toimialan asiakkuuden** keskikuluilla eli Manner-Suomen **asiakkuuskohtaisilla** kuluilla.
3. **Hyvinvointialueella** tarkoitetaan hyvinvointialueesta annetussa laissa määriteltyä kuntaa suurempaa hallintoaluetta tai Helsingin kaupunkia.
4. **Kattavuudella** tarkoitetaan hyvinvointialuekohtaisen palvelutarve- ja asukaslukupainotteisesti määräytyvän rahoitusosuuden ja **täydennettyjen keskikulujen** suhdetta.
5. **Palvelukuluilla** tarkoitetaan hyvinvointialueiden raportoimien sisäisten, ulkoisten ja vyörytyskulujen nettoa, jossa ei huomioida vuokratuloja ja vain myyntituotot huomioidaan ulkoisina toimintatuottoina. (Ks. Liite A)
6. **Toimialalla** tarkoitetaan hyvinvointialueiden tuottamaa palvelua tai tuottamien palvelujen yhdistelmää. Esimerkiksi palveluluokat ja sote-toimi ovat **toimialoja**. Perustason vuodeosasto ja suun terveydenhuolto ovat puolestaan yhden palvelun **toimialoja**.
7. **Täydennetyillä keskikuluilla** tarkoitetaan **asiakkuuksien keskikulujen** ja **asiakkuuskohtaisesta** näkökulmasta tarkastelemattomien **toimialojen palvelukulujen** summaa.
8. **Yhteiskuluilla** tarkoitetaan erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon avohoidon, perustason vuodeosastohoidon, suun terveydenhuollon, iäkkäiden sosiaalipalvelujen, vammaisten sosiaalipalvelujen ja lastensuojelun **palvelukulujen summaa**, josta vähennetään vyörytyksinä raportoidut vuokratulot.

Tämä tutkimus ei ole saanut ulkoista rahoitusta. Kiitämme alan asiantuntijoita saamastamme neuvonnasta ja palautteesta.

2 Menetelmäkuvaus ja laatuseloste

Tarkasteltavien kulujen määrittelyssä on tässä tutkimuksessa ensisijaisena tavoitteena kolmijakoinen vertailukelpoisuus: hyvinvointialueittainen, **toimialoitainen** ja vuosittainen. Tämä tavoite rajoittaa tarkastelusta pois seuraavat kulut:

- vuokratulot, koska ne vaihtelevat hyvinvointialueittain hyvinvointialueiden vuokraamistarpeiden ja vuokraussopimusten mukaan
- investointimenot, koska ne vaihtelevat hyvinvointialueiden investointitarpeiden mukaan eivätkä välttämättä ole vuosittaisia
- poistot ja arvonalentumiset, koska ne vaihtelevat hyvinvointialueiden pääomien tilanteiden mukaan eivätkä välttämättä ole vuosittaisia

Valmistukset omaan käyttöön ja valmistevarastojen muutokset olivat merkityksettömän pieniä vuonna 2023. Siksi niitä ei tarkastella tässä raportissa.

Rajoituksen jälkeen kelpoisiksi tiedoiksi jäävät seuraavat toimintakulut (ks. Liite A):

- henkilöstökulut
- palvelujen ostot
- aineet, tarvikkeet, tavarat
- avustukset kotitalouksille ja yhteisölle.

Hyvinvointialueittain vaihtelevien kirjanpitoikäntöjen vuoksi vyörytyksiä käsitellään samalla tavalla kuin sisäisen kaupan eriä. Kuitenkin koska vyörytyksiä ei raportoida yhtä yksityiskohtaisella tasolla kuin sisäisen kaupan eriä, palveluntuottajien kuluista jää vähentämättä joitakin sisäisiä vuokratuloja ja tarkasteltavia kuluja lisäänty joilla-kin sisäisillä vuokratuotoilla, mikäli hyvinvointialue on raportoinut niitä vyörytyksinä. Arviomme mukaan näin on tapahtunut merkittävältä osin kuitenkin vain Satakunnan, Päijät-Hämeen ja Varsinais-Suomen osalta. (Ks. Liite C.)

Sisäisiä vuokratuloja vyörytyksinä raportoineiden hyvinvointialueiden osalta asiakkuuskohtaisesta näkökulmasta tarkasteltavien kulujen kokonaisarviota on mahdollista parantaa vähentämällä siitä tilojen vuokraus ja maaomaisuuden hallintapalvelun nettovyörytystuotot. (*Tulosta kutsutaan jäljempänä yhteiskuluiksi.*) Tällöin **yhteiskulut** saattavat kuitenkin vähetä myös tarkastelemattomien palveluntuottajien vuokratuloilla, eli arvio voi olla aliarvioitu. Vastaavasti arvio voi olla yliarvioitu, jos **yhteiskulut** pääsevät lisääntymään tarkastelemattomien palveluntuottajien vuokratuotoilla. (Ks. Liite C.)

Edellä kuvatut kulut (*jäljempänä palvelukulut*) K_p määräytyvät siis seuraavalla kaavalla:

$$K_p = K_{t,u} + K_{t,s} + K_v - T_{m,u} - T_{t,s} - T_v$$

missä

- $K_{t,u}$ on ulkoiset toimintakulut ilman vuokratuloja	- $T_{m,u}$ on ulkoiset myyntituotot
- $K_{t,s}$ on sisäiset toimintakulut ilman vuokratuloja	- $T_{t,s}$ on sisäiset toimintatuotot
- K_v on vyörytyskulut	- T_v on vyörytystuotot

Hyvinvointialueiden tuottavuudet arvioidaan suhteuttamalla **palvelukulujen** tiedot asiakastietoihin. Asiakkaista on saatavilla muun muassa seuraavia tietoja: avohoidon käynnit, vuode-osastohoidon hoitajaksojen hoitopäivät sekä asiakasmäärät. Näistä asiakasmäärät pystyvät kuvaamaan terveydenhuollossa tuottavuutta parhaiten: mitä vähemmän käynnejä tai hoitopäiviä asiakkaan hoito on vaatinut, sitä pienempiä ovat hänen hoitokulunsa. Sen sijaan käynti- tai hoitopäiväkohtaiset kulut eivät juurikaan kerro, onko hoitoon käytetty säästeliäästi käynnejä tai hoitopäiviä.

Vertailukelpoisuuden vuoksi asiakkaita ei pidetä yhdenvertaisina, vaan heidän palvelutarpeensa huomioidaan **palvelukuluja** korottavana tekijänä seuraavasti:

- Somaattisessa erikoissairaanhoidossa **asiakkuudet** eritellään erikoisaloittain, eli asiakkaalla on yhtä monta **asiakkuutta** somaattisessa erikoissairaanhoidossa kuin monellako erikoisalalla häntä on hoidettu.
- Perusterveydenhuollon avohoidossa **asiakkuudet** eritellään palvelumuodoittain, eli asiakkaalla on yhtä monta asiakkuutta perusterveydenhuollon avohoidossa kuin monenako muotona hän on saanut perusterveydenhuollon avohoitoa.
- läkkäiden, vammaisten ja lastensuojelun sosiaalitoimessa **asiakkuudet** eritellään palveluittain, eli asiakkaalla on yhtä monta **asiakkuutta** kuin montako palvelua hän saa.
- Suun terveydenhuollossa, aikuispsykiatriassa sekä lasten- ja nuortenpsykiatriassa **asiakkuuksia** ei eritellä.

Lapsiperheiden sekä mielenterveys- ja päihdetyön palvelujen asiakasmääristä tietoja on niukasti, joten näiden toimialojen **palvelukuluja** ei tarkastella **asiakkuuskohtaisina**. Ne ovat kuitenkin vain 7,49% Manner-Suomen sote-**palvelukuluista** ja 5,30–10,62% hyvinvointialuekohtaisista sote-**palvelukuluista**. (Ks. Luku 3 Taulukko 3.1.)

3 Sote-palvelukulut ja asiakkuudet hyvinvointialueittain

Taulukossa 3.1 tarkastellaan hyvinvointialueiden toimialojen palvelukuluja vuonna 2023.

Taulukko 3.1 Hyvinvointialueiden palvelukulut (milj. €) toimialoittain 2023

HYVINVOINTIALUE	ESH	AH	VO	STH	ISP	VSP	LS	Yhteis- kulut	Osuus sote- palvelu- kuluista
Keski-Pohjanmaa	120,94	37,62	13,98	10,17	76,67	37,10	14,14	310,62	92,54%
Kainuu	137,77	38,72	17,38	13,54	93,37	29,20	23,95	353,93	93,18%
Itä-Uusimaa	140,28	46,41	15,49	13,49	90,24	53,77	17,75	377,43	92,08%
Etelä-Karjala	212,41	62,93	20,25	18,62	144,88	58,13	17,04	534,26	92,85%
Kanta-Häme	260,89	76,58	26,75	23,35	197,33	77,27	44,86	708,54	92,18%
Etelä-Savo	259,57	76,07	34,31	17,26	219,62	71,98	39,18	717,99	92,31%
Pohjois-Karjala	253,98	86,05	38,40	19,51	202,81	72,59	49,16	722,48	92,69%
Pohjanmaa	272,24	99,28	34,85	22,46	195,14	86,26	27,41	737,65	94,70%
Keski-Uusimaa	303,51	97,48	30,10	27,37	142,41	96,57	61,10	756,90	92,43%
Kymenlaakso	280,01	114,83	32,38	20,15	187,23	84,72	46,05	765,37	92,61%
Päijät-Häme	351,88	110,51	43,52	28,37	223,69	82,46	54,87	838,15	92,06%
Lappi	306,89	105,01	52,08	25,59	261,46	101,82	47,93	900,78	93,57%
Etelä-Pohjanmaa	297,84	113,11	44,01	28,44	255,82	104,34	57,24	900,80	93,60%
Satakunta	348,85	126,37	52,76	27,53	273,98	127,22	50,85	964,39	93,98%
Vantaa ja Kerava	372,87	125,57	40,14	35,63	178,84	120,69	111,11	982,95	90,21%
Pohjois-Savo	417,32	120,61	55,25	31,95	314,25	128,34	70,77	1138,49	94,23%
Keski-Suomi	367,91	130,30	58,64	39,60	319,01	126,82	86,98	1138,51	91,64%
Länsi-Uusimaa	644,63	188,92	58,32	52,67	338,38	210,29	128,26	1621,45	92,67%
Pohjois-Pohjanmaa	650,19	197,39	62,40	57,13	391,77	183,70	111,54	1654,11	93,49%
Varsinais-Suomi	718,37	221,14	100,78	60,68	484,05	219,53	143,71	1986,42	92,72%
Pirkanmaa	784,00	263,79	104,49	70,78	541,26	228,39	143,41	2136,16	93,43%
Helsinki	920,06	235,55	58,86	60,97	534,38	287,00	183,63	2280,45	89,38%
Manner-Suomi	8422,41	2674,22	995,13	705,29	5666,61	2588,21	1530,93	22527,85	92,51%

Taulukossa 3.2 on esitetään toimialakohtaiset asiakkuusmäärät hyvinvointialueittain. **Asiakkuuksia** oli vuonna 2023 yli 14 miljoonaa eli noin 2,58 asiakkuutta/asukas.

Taulukko 3.2 Hyvinvointialueiden toimialakohtaiset asiakkuusmäärät 2023

HYVINVOINTIALUE	ESH [4], [5], [6]	AV [8]	VO [9]	STH [9]	ISP [10], [11]	VSP [11], [12]	LS [13]
Kainuu	58282	106005	2158	27151	6621	4406	800
Keski-Pohjanmaa	71673	103633	1777	27781	6380	3332	656
Itä-Uusimaa	70130	108308	1483	33734	4833	3196	929
Etelä-Karjala	86496	189370	1911	44675	8681	4632	694
Etelä-Savo	119273	212489	3456	46624	11804	7656	1993
Kanta-Häme	145275	214149	3611	66441	12865	6403	2500
Kymenlaakso	172022	207962	4041	51982	13090	9071	2262
Pohjois-Karjala	122734	271943	3793	54533	11846	6137	2362
Keski-Uusimaa	140459	255207	1856	70612	6596	6272	2898
Pohjanmaa	162865	251827	3400	56986	10139	6519	1758
Lappi	167175	266370	6897	61871	13886	8148	2681
Etelä-Pohjanmaa	139053	311713	7265	78890	13474	8048	2516
Päijät-Häme	180180	295675	4242	73561	10491	7186	2320
Satakunta	181368	314005	7035	74153	16591	10014	3304
Vantaa ja Kerava	172089	338677	2670	95303	7034	7786	5051
Pohjois-Savo	188341	396979	7082	85402	17421	9089	4131
Keski-Suomi	205961	385428	9708	101530	15777	9089	4480
Länsi-Uusimaa	306548	550792	6913	151634	19128	14410	7238
Pohjois-Pohjanmaa	324812	566174	10334	158193	22409	14955	7188
Varsinais-Suomi	354788	599204	10007	174366	31310	18069	8706
Pirkanmaa	375494	759841	8240	184609	26899	20985	7373
Helsinki	416529	793771	8025	165861	21422	18973	8972
Manner-Suomi	4177364	7515661	116116	1894240	310148	204548	80812

Taulukossa 3.3 esitetään asukasmääriin suhteutetut **asiakkuusmäärät** absoluuttisina ja painotettuina hyvinvointialueittain. Painottamisen tarkoitus on tehdä **asiakkuuksista** vertailukelpoisia: vaihtelevien **palvelukulu-** **jen** vuoksi eri toimialojen **asiakkuudet** eivät ole yhdenvertaisia.

Taulukko 3.3 Asukaskohtaiset asiakkuusmäärät

HYVINVOINTIALUE	Huomioitut asiakkuudet	Asukkaat	Asiakkuuksia/ asukas	Painotettuja asiakkuuksia*/asukas
Vantaa ja Kerava	628 610	286 694	2,19	2 959,82 €
Helsinki	1 433 553	673 155	2,13	3 051,62 €
Länsi-Uusimaa	1 056 663	487 376	2,17	3 280,19 €
Keski-Uusimaa	483 900	203 199	2,38	3 302,06 €
Itä-Uusimaa	222 613	99 347	2,24	3 538,56 €
Pirkanmaa	1 383 441	531 569	2,60	3 881,83 €
Etelä-Karjala	336 459	124 591	2,70	4 054,48 €
Manner-Suomi	14 298 889	5 531 692	2,58	4 082,44 €
Pohjois-Pohjanmaa	1 104 065	416 325	2,65	4 176,15 €
Päijät-Häme	573 655	204 141	2,81	4 206,82 €
Varsinais-Suomi	1 196 450	485 013	2,47	4 216,04 €
Keski-Suomi	731 973	272 014	2,69	4 270,14 €
Pohjanmaa	493 494	175 453	2,81	4 385,03 €
Pohjois-Karjala	473 348	160 951	2,94	4 571,98 €
Pohjois-Savo	708 445	245 687	2,88	4 579,14 €
Etelä-Pohjanmaa	560 959	189 370	2,96	4 639,51 €
Kanta-Häme	451 244	168 626	2,68	4 674,36 €
Satakunta	606 470	211 121	2,87	5 010,09 €
Lappi	527 028	174 277	3,02	5 288,01 €
Kainuu	205 423	69 684	2,95	5 391,58 €
Kymenlaakso	460 430	158 008	2,91	5 516,23 €
Etelä-Savo	403 295	127 790	3,16	5 582,29 €
*Keski-Pohjanmaa	215 232	67 301	3,20	5 618,19 €

* Sama kuin asiakkuuksien keskikulut eli keskikuluilla painotettu asiakkuuksien summa

Taulukossa 3.4 esitetään terveydenhuollon asiakkuuskohtaiset palvelukulut hyvinvointialueittain sekä yhteiskulujen suhteet asiakkuuksien keskekuluihin.

Taulukko 3.4 Asiakkuuskohtaiset sote-palvelukulut hyvinvointialueittain 2023

Ryhmä	Sija	HYVINVOINTIALUE	HYVINVOINTIALUE		
			Terveydenhuolto	Sosiaalitoimi ¹	Yhteiskulut/asiakkuuksien keskekulut
I	1	Keski-Pohjanmaa	891,87 €	12 336,44 €	0,82
	2	Kymenlaakso	1 026,05 €	13 020,71 €	0,88
	3	Kanta-Häme	902,42 €	14 676,01 €	0,90
	4	Satakunta ²	963,49 €	15 114,42 €	0,91
	5	Kainuu	1 071,35 €	12 388,58 €	0,94
	6	Pohjois-Pohjanmaa	912,79 €	15 420,28 €	0,95
II	7	Pohjanmaa	902,67 €	16 768,52 €	0,96
	8	Varsinais-Suomi ³	967,15 €	14 587,16 €	0,97
	9	Päijät-Häme ²	964,99 €	18 053,44 €	0,98
III	10	Lappi	974,64 €	16 637,96 €	0,98
	11	Keski-Suomi	848,88 €	18 156,27 €	0,98
IV	12	Pohjois-Karjala	878,43 €	15 952,64 €	0,98
		Keskitaso Manner-Suomi	933,86 €	16 432,61 €	1,00
V	13	Etelä-Savo	1 014,04 €	15 419,05 €	1,01
	14	Pohjois-Savo	922,29 €	16 753,92 €	1,01
	15	Länsi-Uusimaa	929,78 €	16 601,17 €	1,01
VI	16	Etelä-Pohjanmaa	900,31 €	17 364,54 €	1,03
	17	Pirkanmaa	920,86 €	16 523,85 €	1,04
	18	Etelä-Karjala	974,44 €	15 710,21 €	1,06
VII	19	Itä-Uusimaa	1 009,46 €	18 057,44 €	1,07
	20	Helsinki	921,43 €	20 358,06 €	1,11
	21	Keski-Uusimaa	979,33 €	19 033,84 €	1,13
	22	Vantaa ja Kerava	943,28 €	20 665,34 €	1,16

¹ ilman lapsiperheiden sekä mielenterveys- ja päihdetyön palveluja • ² Palvelukulut saattavat olla yliarvioituja ja yhteiskulut puolestaan aliarvioituja. (Ks. Luku 2.)

³ Palvelukulut saattavat olla aliarvioituja ja yhteiskulut puolestaan yliarvioituja. (Ks. Luku 2.)

Terveydenhuollon asiakkuuskohtaiset kulut vaihtelevat alueittain 849 € (Keski-Suomi) ja 1 071 € (Kainuu) välillä. Sosiaalitoimissa kulut vaihtelevat 12 336 € (Keski-Pohjanmaa) ja 20 665 € (Vantaa ja Kerava) välillä.

Taulukossa 3.5 tarkastellaan asiakkuuskohtaisten kulujen suhdetta maan keskitasoon.

Taulukko 3.5 Keskitasoon suhteutetut asiakkuuskohtaiset sote-palvelukulut 2023

HYVINVOINTIALUE					
Ryhmä	Sija		Terveydenhuolto	Sosiaalitoimi ¹	Yhteiskulut/asiakkuuksien keskikulut
I	1	Keski-Pohjanmaa	0,96	0,75	0,82
	2	Kymenlaakso	1,10	0,79	0,88
	3	Kanta-Häme	0,97	0,89	0,90
	4	Satakunta ²	1,03	0,92	0,91
	5	Kainuu	1,15	0,75	0,94
	6	Pohjois-Pohjanmaa	0,98	0,94	0,95
II	7	Pohjanmaa	0,97	1,02	0,96
	8	Varsinais-Suomi ³	1,04	0,89	0,97
	9	Päijät-Häme ²	1,03	1,10	0,98
III	10	Lappi	1,04	1,01	0,98
	11	Keski-Suomi	0,91	1,10	0,98
IV	12	Pohjois-Karjala	0,94	0,97	0,98
Keskitaso Manner-Suomi			1,00	1,00	1,00
	13	Etelä-Savo	1,09	0,94	1,01
V	14	Pohjois-Savo	0,99	1,02	1,01
	15	Länsi-Uusimaa	1,00	1,01	1,01
	16	Etelä-Pohjanmaa	0,96	1,06	1,03
VI	17	Pirkanmaa	0,99	1,01	1,04
	18	Etelä-Karjala	1,04	0,96	1,06
VII	19	Itä-Uusimaa	1,08	1,10	1,07
	20	Helsinki	0,99	1,24	1,11
	21	Keski-Uusimaa	1,05	1,16	1,13
	22	Vantaa ja Kerava	1,01	1,26	1,16

¹ Ilman lapsiperheiden sekä mielenterveys- ja päihdetyön palveluja • ² Palvelukulut saattavat olla yliarvioituja ja yhteiskulut puolestaan aliarvioituja. (Ks. Luku 2.)

³ Palvelukulut saattavat olla aliarvioituja ja yhteiskulut puolestaan yliarvioituja. (Ks. Luku 2.)

Taulukon 3.5 hyvinvointialueiden järjestys määräytyy viimeisen sarakkeen yhteiskulut/asiakkuuksien keskikulut. Suhdeluku vaihtelee välillä 0,82 (Keski-Pohjanmaa) – 1,16 (Vantaa ja Kerava). Hyvinvointialueilla, joissa on yliopistosairaala, suhdeluku vaihtelee 0,95 (Pohjois-Pohjanmaa) ja 1,11 (Helsinki) välillä.

Terveydenhuollossa vaihteluväli on 0,91 (Keski-Suomi) – 1,15 (Kainuu). Sosiaalitoimessa vaihteluväli on 0,75 (Keski-Pohjanmaa ja Kainuu) – 1,26 (Vantaa–Kerava). Hyvinvointialueiden järjestys Taulukossa 3.5 määräytyy suhteella yhteiskulut/asiakkuuksien keskikulut.

4 Toteutuneet asiakkuuskohtaiset palvelukulut 2023

Tarkastelemme kuluja tarvepohjaista näkökulmasta eli kuluja suhteessa asiakkuuksiin. Taulukosta 4.1 ilmenevät toteutuneet asiakkuuskohtaiset palvelukulut 2023.

Taulukko 4.1 Hyvinvointialueiden asiakkuuskohtaiset sote-palvelukulut euroina toimialoittain 2023

HYVINVOINTIALUE		ESH ¹	AH ¹	VO ¹	STH ¹	ISP ¹	VSP ¹	LS ¹	Yhteiskulut/ asiakkuuksien keskikulut
I	1 Keski-Pohjanmaa	1687,44	362,97	7866,02	366,20	12016,46	11134,73	21552,27	0,82
	2 Kymenlaakso	1627,75	552,15	8012,16	387,67	14303,41	9339,73	20359,14	0,88
	3 Kanta-Häme	1795,87	357,58	7408,18	351,39	15338,73	12068,56	17943,85	0,90
	4 Satakunta ²	1923,42	402,44	7500,20	371,27	16514,05	12704,58	15390,15	0,91
	5 Kainuu	2363,80	365,26	8054,92	498,68	14101,66	6627,92	29937,54	0,94
	6 Pohjois-Pohjanmaa	2001,74	348,63	6038,62	361,15	17482,58	12283,59	15516,98	0,95
II	7 Pohjanmaa	1671,60	394,23	10250,76	394,20	19246,79	13232,08	15589,26	0,96
	8 Varsinais-Suomi ³	2024,77	369,06	10070,85	348,00	15460,07	12149,67	16506,74	0,97
	9 Päijät-Häme ²	1952,93	373,75	10258,34	385,69	21322,28	11474,48	23649,55	0,98
III	10 Lappi	1835,73	394,24	7551,02	413,63	18829,01	12495,93	17877,92	0,98
	11 Keski-Suomi	1786,30	338,08	6040,08	390,03	20220,03	13952,93	19416,09	0,98
IV	12 Pohjois-Karjala	2069,33	316,44	10123,37	357,69	17120,18	11827,68	20814,66	0,98
	Manner-Suomi	2016,20	355,82	8570,13	372,33	18270,66	12653,30	18944,35	1,00
	13 Etelä-Savo	2176,24	357,97	9926,54	370,29	18605,94	9402,19	19657,41	1,01
V	14 Pohjois-Savo	2215,78	303,83	7801,49	374,10	18038,35	14120,77	17130,75	1,01
	15 Länsi-Uusimaa	2102,88	343,00	8436,35	347,38	17690,06	14593,59	17720,39	1,01
	16 Etelä-Pohjanmaa	2141,93	362,86	6057,22	360,51	18986,50	12964,97	22751,43	1,03
VI	17 Pirkanmaa	2087,93	347,17	12680,73	383,40	20122,05	10883,32	19450,54	1,04
	18 Etelä-Karjala	2455,70	332,29	10597,76	416,86	16689,65	12550,70	24546,41	1,06
VII	19 Itä-Uusimaa	2000,33	428,48	10446,60	399,98	18672,03	16823,26	19106,00	1,07
	20 Helsinki	2208,87	296,75	7334,56	367,59	24945,33	15126,90	20467,55	1,11
	21 Keski-Uusimaa	2160,84	381,96	16216,18	387,68	21590,97	15397,23	21084,22	1,13
	22 Vantaa ja Kerava	2166,73	370,76	15033,00	373,91	25425,52	15500,84	21997,31	1,16

¹ ESH = erikoissairaanhoido; AH = perusterveydenhuollon avohoido; VO = perustason vuode-osasto; STH = suun terveydenhuolto; ISP = iäkkäiden sosiaalipalvelut; VSP = vammaisten sosiaalipalvelut; LS = lastensuojelu • ² Palvelukulut saattavat olla yliarvioituja ja yhteiskulut puolestaan aliarvioituja. (Ks. Luku 2.) • ³ Palvelukulut saattavat olla aliarvioituja ja yhteiskulut puolestaan yliarvioituja. (Ks. Luku 2.)

Erikoissairaanhoidon kulut vaihtelevat 1 628 € (Kymenlaakso) ja 2 456 € (Etelä-Karjala) välillä. Perusterveydenhuollon avohoidon osalta vaihteluväli on 297 € (Helsinki) ja 552 € (Kymenlaakso). Perustason vuodeosastohoito vaihtelee Keski-Suomen (6 040 €) ja Keski-Uusimaan (16 216 €) välillä. Suun terveydenhuollon osalta vaihteluväli on Länsi-Uusimaa (347 €) ja Kainuu (499 €). Iäkkäiden sosiaalipalvelujen osalta vaihteluväli on Keski-Pohjanmaa (12 016 €) ja Vantaa-Kerava (25 426 €) välillä. Vammaisten sosiaalipalveluissa vaihteluväli on Kymenlaakso (6 628 € ja Itä-Uusimaa (16 823 €). Lastensuojelussa vaihteluväli on Satakunta (15 390 €) ja Kainuu (29 938 €).

Taulukosta 4.2 ilmenevät hyvinvointialueiden asiakkuuskohtaisten sote-kulujen suhteet maan keskitasoon 2023.

Taulukko 4.2 Keskitasoon suhteutetut hyvinvointialueiden asiakkuuskohtaiset sote-palvelukulut 2023

HYVINVOINTIALUE		ESH ¹	AH ¹	VO ¹	STH ¹	ISP ¹	VSP ¹	LS ¹	Yhteiskulut/ asiakkuuksien keskikulut
I	1 Keski-Pohjanmaa	0,84	1,02	0,92	0,98	0,66	0,88	1,14	0,82
	2 Kymenlaakso	0,81	1,55	0,93	1,04	0,78	0,74	1,07	0,88
	3 Kanta-Häme	0,89	1,00	0,86	0,94	0,84	0,95	0,95	0,90
	4 Satakunta ²	0,95	1,13	0,88	1,00	0,90	1,00	0,81	0,91
	5 Kainuu	1,17	1,03	0,94	1,34	0,77	0,52	1,58	0,94
	6 Pohjois-Pohjanmaa	0,99	0,98	0,70	0,97	0,96	0,97	0,82	0,95
II	7 Pohjanmaa	0,83	1,11	1,20	1,06	1,05	1,05	0,82	0,96
	8 Varsinais-Suomi ³	1,00	1,04	1,18	0,93	0,85	0,96	0,87	0,97
	9 Päijät-Häme ²	0,97	1,05	1,20	1,04	1,17	0,91	1,25	0,98
III	10 Lappi	0,91	1,11	0,88	1,11	1,03	0,99	0,94	0,98
	11 Keski-Suomi	0,89	0,95	0,70	1,05	1,11	1,10	1,02	0,98
IV	12 Pohjois-Karjala	1,03	0,89	1,18	0,96	0,94	0,93	1,10	0,98
	Manner-Suomi	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
V	13 Etelä-Savo	1,08	1,01	1,16	0,99	1,02	0,74	1,04	1,01
	14 Pohjois-Savo	1,10	0,85	0,91	1,00	0,99	1,12	0,90	1,01
	15 Länsi-Uusimaa	1,04	0,96	0,98	0,93	0,97	1,15	0,94	1,01
	16 Etelä-Pohjanmaa	1,06	1,02	0,71	0,97	1,04	1,02	1,20	1,03
VI	17 Pirkanmaa	1,04	0,98	1,48	1,03	1,10	0,86	1,03	1,04
	18 Etelä-Karjala	1,22	0,93	1,24	1,12	0,91	0,99	1,30	1,06
VII	19 Itä-Uusimaa	0,99	1,20	1,22	1,07	1,02	1,33	1,01	1,07
	20 Helsinki	1,10	0,83	0,86	0,99	1,37	1,20	1,08	1,11
	21 Keski-Uusimaa	1,07	1,07	1,89	1,04	1,18	1,22	1,11	1,13
	22 Vantaa ja Kerava	1,07	1,04	1,75	1,00	1,39	1,23	1,16	1,16

¹ ESH = erikoissairaanhoido; AH = perusterveydenhuollon avohoido; VO = perustason vuodeosasto; STH = suun terveydenhuolto; ISP = iäkkäiden sosiaalipalvelut; VSP = vammaisten sosiaalipalvelut; LS = lastensuojelu. • ² Palvelukulut saattavat olla yliarvioituja ja yhteiskulut puolestaan aliarvioituja. (Ks. Luku 2.) • ³ Palvelukulut saattavat olla aliarvioituja ja yhteiskulut puolestaan yliarvioituja. (Ks. Luku 2.)

Taulukosta 4.2 havaitaan, että erikoissairaanhoidon kulut suhteessa maan keskiarvoon vaihtelevat välillä 0,81 (*Kymenlaakso*) ja 1,22 (*Etelä-Karjala*). Perusterveydenhuollon avohoidon osalta vaihteluväli on 0,83 (*Helsinki*) ja *Kymenlaakso* (1,55) ja perustason vuodeosastohoidon vaihteluväli on 0,70 (*Pohjois-Pohjanmaa* ja *Keski-Suomi*) ja 1,89 (*Keski-Uusimaa*). Suun terveydenhuollon vaihteluväli on 0,93 (*Varsinais-Suomi* ja *Länsi-Uusimaa*) ja 1,34 (*Kainuu*). Iäkkäiden sosiaalipalvelujen vaihteluväli on 0,66 (*Keski-Pohjanmaa*) ja 1,39 (*Vantaa-Kerava*). Vammaisten sosiaalipalvelujen vaihteluväli on 0,52 (*Kainuu*) ja 1,33 (*Itä-Uusimaa*). Lastensuojelun osalta vaihteluväli on 0,81 (*Satakunta*) ja 1,58 (*Kainuu*). Hyvinvointialueiden lajitteluperusteeksi valittu suhdeluku **yhteiskulut/asiakkuuksien keskimuutokset** vaihtelevat Keski-Pohjanmaan 0,82 tasosta *Vantaa-Keravan* tasolle 1,16.

5 Vuoden 2023 rahoituksessa käytetty malli

Alkuperäinen rahoituslaskelma vuodelle 2023 on oikaistu kolmesti ja Manner-Suomen sote-rahoitusta lisätty yhteensä vajailta 0,7 mrd. eurolla [14], [15], [16]. Lopullista hyvinvointialuekohtaisten rahoitusten muodostumista kuvaakin seuraava kaavaa:

$$R_{HVA} = k_{\text{palvelutarve}} R_{81,65\%} + k_{\text{asukasluku}} R_{14,27\%} + R_{\text{haaste}} R_{4,08\%},$$

missä:

- $k_{\text{palvelutarve}}$ on hyvinvointialueen palvelutarveperusteinen paino $R_{81,65\%}$ -rahoitusosuuden jaossa. Arvoon vaikuttivat terveydenhuollon, vanhustenhuollon ja sosiaalihuollon arvioidut palvelutarpeet.
- $R_{81,65\%}$ on palvelutarvepainotteisesti jaettava 81,65%:n osuus kokonais-sote-rahoituksesta.
- $k_{\text{asukasluku}}$ on hyvinvointialueen asukaslukupерusteinen paino $R_{14,27\%}$ -rahoitusosuuden jaossa.
- $R_{14,27\%}$ on asukaslukupainotteisesti jaettava 14,27%:n osuus kokonais-sote-rahoituksesta.
- k_{haaste} on hyvinvointialueen haasteperusteinen paino $R_{4,08\%}$ -rahoitusosuuden jaossa.
- $R_{4,08\%}$ on haastepainotteisesti jaettava 4,08%:n osuus kokonais-soterahoituksesta.

Palvelutarvepainotteisessa jaossa pyrittiin ottamaan huomioon vaihtelevat hyvinvointialuekohtaiset ruuhkautumiset. Ruuhkautuminen oli arvioitu erikseen terveydenhuollon, vanhustenhuollon ja sosiaalihuollon palveluntuottajille. Arvio perustui vuonna 2022 tehtyyn tutkimukseen [17], jonka perustana on muun muassa väestön ikä- ja sukupuolirakenne sekä sairastavuus.

Haastepainotteisessa jaossa pyrittiin kattamaan hyvinvointialueittain vaihtelevat lisäkustannukset, jotka katsottiin johtuvan väestön vieras-, ruotsin- ja saamenkielisyydestä, matalasta asukastiheydestä sekä saaris-tossa asuvasta väestöstä.

Taulukosta 5.1 ilmenevät vuoden 2023 rahoituksessa käytetyt hyvinvointialuekohtaiset painokertoimet.

Taulukko 5.1 Vuoden 2023 rahoitusjaossa käytetyt hyvinvointialuekohtaiset painokertoimet

HYVINVOINTIALUE	$k_{\text{palvelutarve}}$	$k_{\text{asukasluku}}$	k_{haaste}
Helsinki	0,101	0,119	0,140
Vantaa ja Kerava	0,040	0,050	0,067
Länsi-Uusimaa	0,068	0,087	0,109
Itä-Uusimaa	0,017	0,018	0,023
Keski-Uusimaa	0,032	0,037	0,016
Varsinais-Suomi	0,090	0,088	0,086
Satakunta	0,042	0,039	0,019
Kanta-Häme	0,033	0,031	0,015
Pirkanmaa	0,095	0,096	0,046
Päijät-Häme	0,041	0,037	0,020
Kymenlaakso	0,034	0,029	0,017
Etelä-Karjala	0,024	0,023	0,016
Etelä-Savo	0,029	0,024	0,025
Pohjois-Savo	0,053	0,045	0,030
Pohjois-Karjala	0,037	0,030	0,030
Keski-Suomi	0,050	0,049	0,030
Etelä-Pohjanmaa	0,040	0,035	0,022
Pohjanmaa	0,030	0,032	0,071
Keski-Pohjanmaa	0,014	0,012	0,011
Pohjois-Pohjanmaa	0,077	0,075	0,060
Kainuu	0,016	0,013	0,027
Lappi	0,038	0,032	0,120

Taulukko 5.2 esittää palvelutarve- ja asukaslukupainotteisesti jaettavien osuuksien (yht. 95,92 %) kattavuudet osuuksien suhteutuessa toisiinsa seuraavasti: 0 : 1, 1 : 0 ja 0,8512 : 0,1488. (Viimeinen on vuonna 2023 käytössä ollut suhde.) Hyvinvointialuekohtainen kattavuus määräytyy palvelutarve- ja asukaslukuperusteisesti saadun rahoituksen ja täydennettyjen keskkulujen suhteena. Haastepainotteisesti jaettujen rahoitusten kattavuuksia ei tarkastella, koska asiakkaiden haastavuuksia ei tarkastella tässä raportissa.

Taulukko 5.2 Eri rahoitusmallien kattavuudet hyvinvointialueittain

HYVINVOINTIALUE	100% asukaslukupainotteinen	100% palvelutarvepainotteinen	85,12% palvelutarvepainotteinen ja 14,88% asukaslukupainotteinen*
Keski-Pohjanmaa	66,39%	76,96%	75,39%
Kymenlaakso	68,19%	80,00%	78,24%
Etelä-Savo	67,12%	82,24%	79,99%
Satakunta	75,43%	82,02%	81,04%
Lappi	70,72%	83,12%	81,28%
Pohjanmaa	85,58%	81,29%	81,93%
Kanta-Häme	79,07%	83,42%	82,77%
Kainuu	69,92%	86,07%	83,67%
Keski-Suomi	84,92%	85,80%	85,67%
Varsinais-Suomi	86,57%	88,80%	88,47%
Länsi-Uusimaa	109,29%	85,52%	89,06%
Manner-Suomi	89,09%	89,09%	89,09%
Etelä-Pohjanmaa	80,38%	91,40%	89,76%
Pohjois-Pohjanmaa	88,35%	90,11%	89,84%
Pirkanmaa	93,90%	93,14%	93,25%
Päijät-Häme	86,82%	95,25%	94,00%
Pohjois-Savo	81,92%	96,51%	94,34%
Vantaa ja Kerava	114,04%	91,78%	95,09%
Etelä-Karjala	90,97%	96,68%	95,83%
Itä-Uusimaa	101,68%	94,83%	95,85%
Keski-Uusimaa	108,53%	94,32%	96,43%
Helsinki	111,59%	94,37%	96,93%
Pohjois-Karjala	81,16%	101,12%	98,15%

* Vuonna 2023 rahoituksessa käytössä ollut malli

Taulukosta 5.3 ilmenee asukaslukupainotteisuuden vaikutus hyvinvointialueiden saamien rahoitusten **kattavuuksiin**: sinisiksi merkityt pienemmät **kattavuudet** alentavat punaisiksi merkittyjä suurempia **kattavuuksia** yhdistelmärahoitusmallissa ja toisin päin. **Taulukoissa 5.2 ja 5.3** on korostettuna ne hyvinvointialueet, joita on vienynt kohti **kattavuusjakauman** ääripäitä nykyisen rahoitusmallin asukaslukupainotteisuus.

Taulukko 5.3 Asukaslukuperusteisuuden vaikutus palvelutarveperusteisten rahoitusten kattavuuksiin

HYVINVOINTIALUE	100% asukaslukupainotteinen	100% palvelutarvepainotteinen	85,12% palvelutarvepainotteinen ja 14,88% asukaslukupainotteinen*
Keski-Pohjanmaa	66,39%	76,96%	75,39%
Kymenlaakso	68,19%	80,00%	78,24%
Etelä-Savo	67,12%	82,24%	79,99%
Satakunta	75,43%	82,02%	81,04%
Lappi	70,72%	83,12%	81,28%
Pohjanmaa	85,58%	81,29%	81,93%
Kanta-Häme	79,07%	83,42%	82,77%
Kainuu	69,92%	86,07%	83,67%
Keski-Suomi	84,92%	85,80%	85,67%
Varsinais-Suomi	86,57%	88,80%	88,47%
Länsi-Uusimaa	109,29%	85,52%	89,06%
Manner-Suomi	89,09%	89,09%	89,09%
Etelä-Pohjanmaa	80,38%	91,40%	89,76%
Pohjois-Pohjanmaa	88,35%	90,11%	89,84%
Pirkanmaa	93,90%	93,14%	93,25%
Päijät-Häme	86,82%	95,25%	94,00%
Pohjois-Savo	81,92%	96,51%	94,34%
Vantaa ja Kerava	114,04%	91,78%	95,09%
Etelä-Karjala	90,97%	96,68%	95,83%
Itä-Uusimaa	101,68%	94,83%	95,85%
Keski-Uusimaa	108,53%	94,32%	96,43%
Helsinki	111,59%	94,37%	96,93%
Pohjois-Karjala	81,16%	101,12%	98,15%

* Vuoden 2023 rahoituksessa käytössä ollut malli

6 Pohdintaa ja toimenpide-ehdotuksia

Hyvinvointialueet ovat raportoineet 2024 vuoden 2023 toteutuneet palveluluokkakohtaiset sote-taloustietonsa nyt ensimmäistä kertaa. Uudistus on merkittävä, sillä jatkossa sote-talous- ja toimintatiedon yhdistely mahdollistaa koko sote-palvelujärjestelmän kustannusvaikuttavuuden tarkastelun.

Manner-Suomen sote-kulut olivat vuonna 2023 lähes 26 mrd. euroa ja ne tulevat kasvamaan valtiovarannäitejärjestelmän tekemän selvityksen mukaan [18]. Manner-Suomen väkilukuun 5,573 miljoonaa suhteutettuna sote-kulut ovat noin 4 668 euroa/asukas. Julkisia sote-palveluita käyttää kuitenkin vain osa väestöstä. Työikäiset käyttävät työnantajan työterveyspalveluita, opiskelijat opiskelijaterveydenhoitoa ja sairastavien määrä on lisääntynyt.

Tarveperustaisella rahoituksella pyritään turvaamaan kansalaisille yhdenvertaiset palvelut eri puolilla maata. Laskennan takana olevat tarvekriteerit perustuvat kansainvälisestäkin katsoen korkealaatuiseen aineistoon.

Hyvinvointialueittaiset, suhteelliset sosiaali- ja terveyspalvelujen tarvekertoimet kuvaavat alueen asukkaiden palvelutarvetta suhteessa maan keskimääräiseen tasoon. Alueiden välillä on merkittäviä sairastavuuseroja, jotka puolestaan heijastuvat suuriksi eroiksi alueellisissa palvelutarpeissa.

Tarvekertoimia käytetään hyvinvointialueiden tarveperusteisen rahoituksen laskennassa, millä pyritään turvaamaan kansalaisille riittävät mahdollisuudet palveluihin eri puolilla maata.

Taulukossa 6.1 esitetään vuoden 2025 rahoituslaskelmassa käytetyt sote-tarvekertoimet hyvinvointialueittain.

Taulukko 6.1 Vuoden 2025 rahoituslaskelmassa käytetyt sote-tarvekertoimet hyvinvointialueittain [3]

Hyvinvointialue	Terveydenhuolto	Sosiaalihuolto	Vanhustenhuolto
Helsinki	0,89	0,82	0,76
Vantaa ja Kerava	0,91	0,88	0,61
Länsi-Uusimaa	0,85	0,75	0,64
Itä-Uusimaa	0,98	0,82	0,92
Keski-Uusimaa	0,92	0,83	0,74
Varsinais-Suomi	1,05	1,02	1,09
Satakunta	1,06	1,11	1,18
Kanta-Häme	1,05	1,01	1,12
Pirkanmaa	1,02	0,96	1,00
Päijät-Häme	1,06	1,06	1,13
Kymenlaakso	1,14	1,16	1,42
Etelä-Karjala	1,02	0,98	1,19
Etelä-Savo	1,14	1,20	1,48
Pohjois-Savo	1,10	1,18	1,22
Pohjois-Karjala	1,17	1,26	1,31
Keski-Suomi	0,97	1,02	1,01
Etelä-Pohjanmaa	1,07	1,07	1,27
Pohjanmaa	0,95	0,85	0,96
Keski-Pohjanmaa	1,09	1,18	1,20
Pohjois-Pohjanmaa	0,98	1,20	0,98
Kainuu	1,14	1,25	1,43
Lappi	1,12	1,34	1,25

Kunkin hyvinvointialueen rahoitus lasketaan seuraavan kaavan avulla

$$RHVA = k\% \text{ väestöstä } (k_{TH}\text{-tarve}(P_{47,690} + U_{TH}) + k_{SH}\text{-tarve}(P_{17,317} + U_{SH}) + k_{VH}\text{-tarve}(P_{16,203} + U_{VH}) + P_{13,200} + P_{0,983}) + k\% \text{ vieraskielisistä } P_{1,967} + k_{\text{kasukastiheys}} P_{1,475} + k\% \text{ YS-väestötä } P_{0,550} + k\% \text{ ruotsinkielisistä } P_{0,492} + k\% \text{ saaristoväestöstä } P_{0,111} + k\% \text{ saamenkielisistä } P_{0,113}$$

Missä

- $k\%$ väestöstä on hyvinvointialueen osuus maan väestöstä
- k_{TH} -tarve on THL:n arvioima terveydenhuollon palvelujen tarvekerroin [17]
- $P_{47,690}$ on terveydenhuollon tehtävien hoitamiseen varattu 47,690%:n osuus valtakunnallisesta perusrahoituksesta (*ns. rahoituspohja*)
- U_{TH} on rahoituspohjan korjaus terveydenhuollon tehtävämuutosten vuoksi (*lisäys/vähennys*)
- k_{SH} -tarve on THL:n arvioima sosiaalihuollon palvelujen tarvekerroin [17]
- $P_{17,317}$ on sosiaalihuollon tehtävien hoitamiseen varattu 17,317%:n osuus rahoituspohjasta
- U_{SH} on rahoituspohjan korjaus sosiaalihuollon tehtävämuutosten vuoksi (*lisäys/vähennys*)
- k_{VH} -tarve on THL:n arvioima vanhustenhuollon palvelujen tarvekerroin [17]
- $P_{16,203}$ on vanhustenhuollon tehtävien hoitamiseen varattu 16,203%:n osuus rahoituspohjasta
- U_{VH} on rahoituspohjan korjaus vanhustenhuollon tehtävämuutosten vuoksi (*lisäys/vähennys*)
- $P_{13,200}$ on väestön jakautumisen perusteella tehtävään tasoitukseen varattu 13,200%:n osuus rahoituspohjasta
- $P_{0,983}$ on hyvinvointialueiden kannustamiseksi varattu 0,983%:n osuus rahoituspohjasta (*vuoteen 2026 mennessä jaetaan*)
- $k\%$ vieraskielisistä on hyvinvointialueen osuus maan vieraskielisestä väestöstä
- $P_{1,967}$ on vieraskielisen väestön jakautumisen perusteella tehtävään tasoitukseen varattu 1,967%:n osuus rahoituspohjasta
- $k_{asukastiheys}$ on hyvinvointialueen asukastiheyskerroin
- $P_{1,475}$ on asukastiheyden vaihtelun perusteella tehtävään tasoitukseen varattu 1,475%:n osuus rahoituspohjasta
- $k\%$ YS-väestöstä on hyvinvointialueen osuus maan yliopistollisten sairaaloiden alueel-la asuvasta väestöstä
- $P_{0,550}$ on yliopistollisten sairaaloiden ylläpidon aiheuttamien lisäkustannusten kattamiseen varattu 0,0550%:n osuus rahoituspohjasta
- $k\%$ ruotsinkielisistä on hyvinvointialueen osuus maan ruotsinkielisestä väestöstä
- $P_{0,492}$ on ruotsinkielisen väestön jakautumisen perusteella tehtävään tasoitukseen varattu 0,492%:n osuus rahoituspohjasta
- $k\%$ saaristoväestöstä on hyvinvointialueen osuus saaristossa asuvasta väestöstä
- $P_{0,111}$ on saaristossa asuvien jakautumisen perusteella tehtävään tasoitukseen varattu 0,111%:n osuus rahoituspohjasta
- $k\%$ saamenkielisistä on hyvinvointialueen osuus maan saamenkielisestä väestöstä
- $P_{0,113}$ on saamenkielisten väestön jakautumisen perusteella tehtävään tasoitukseen varattu 0,013%:n osuus rahoituspohjasta

Taulukossa 6.2 on vuoden 2025 rahoituksen laskennassa käytetyt hyvinvointialuekohtaisen painokertoimet.

Taulukko 6.2 Tarvekertoimet hyvinvointialueittain eri kriteereillä 2025 [3]

Hyvinvointialue	TH-tarve	SH-tarve	VH-tarve	% väestöstä	% vieras-kielisistä	% YS-väestöstä	asukas-tiheys	% ruotsin-kielisistä	% saaristovä-estöstä	% saamen-kielisistä
Keski-Pohjanmaa	1,09	1,18	1,20	0,01	0,01	1,37	0,00	0,02	0,00	0,00
Kainuu	1,14	1,25	1,43	0,01	0,01	5,31	0,00	0,00	0,00	0,00
Itä-Uusimaa	0,98	0,82	0,92	0,02	0,01	0,50	0,03	0,11	0,00	0,00
Etelä-Karjala	1,02	0,98	1,19	0,02	0,02	0,78	0,00	0,00	0,00	0,00
Etelä-Savo	1,14	1,20	1,48	0,02	0,01	1,79	0,00	0,00	0,17	0,00
Kymenlaakso	1,14	1,16	1,42	0,03	0,02	0,53	0,00	0,00	0,00	0,00
Pohjois-Karjala	1,17	1,26	1,31	0,03	0,02	2,13	0,00	0,00	0,00	0,00
Kanta-Häme	1,05	1,01	1,12	0,03	0,02	0,57	0,00	0,00	0,00	0,00
Lappi	1,12	1,34	1,25	0,03	0,01	9,70	0,00	0,00	0,00	1,00
Pohjanmaa	0,95	0,85	0,96	0,03	0,03	0,77	0,00	0,35	0,16	0,00
Etelä-Pohjanmaa	1,07	1,07	1,27	0,03	0,01	1,33	0,00	0,00	0,00	0,00
Päijät-Häme	1,06	1,06	1,13	0,04	0,03	0,52	0,00	0,00	0,00	0,00
Keski-Uusimaa	0,92	0,83	0,74	0,04	0,03	0,15	0,06	0,00	0,00	0,00
Satakunta	1,06	1,11	1,18	0,04	0,02	0,68	0,00	0,00	0,00	0,00
Pohjois-Savo	1,10	1,18	1,22	0,04	0,02	1,29	0,07	0,00	0,00	0,00
Keski-Suomi	0,97	1,02	1,01	0,05	0,02	1,08	0,00	0,00	0,00	0,00
Vantaa ja Kerava	0,91	0,88	0,61	0,05	0,13	0,02	0,08	0,02	0,00	0,00
Pohjois-Pohjanmaa	0,98	1,20	0,98	0,08	0,03	1,62	0,12	0,00	0,03	0,00
Varsinais-Suomi	1,05	1,02	1,09	0,09	0,09	0,40	0,14	0,11	0,65	0,00
Länsi-Uusimaa	0,85	0,75	0,64	0,09	0,16	0,16	0,14	0,23	0,00	0,00
Pirkanmaa	1,02	0,96	1,00	0,10	0,07	0,45	0,16	0,00	0,00	0,00
Helsinki	0,89	0,82	0,76	0,12	0,24	0,01	0,20	0,15	0,00	0,00

Taulukossa 6.3 on hyvinvointialueille eri perustein jaettavat osuudet vuoden 2025 kokonaisrahoituksesta.

Taulukko 6.3 Vuoden 2025 rahoituksen prosenttiosuudet

Hyvinvointialue	TH-palvelu-tarve	SH-palvelu-tarve	VH-palvelu-tarve	% väestöstä	% vieras-kielisistä	Asukas-tiheys	% YS-väestöstö	% ruotsin-kielisistä	% saaristo-väestöstä	% saamen-kielisistä	Yhteensä
Helsinki	5,10%	1,75%	1,49%	1,73%	0,47%	0,00%	0,11%	0,07%	-	-	10,73%
Pirkanmaa	4,67%	1,63%	1,56%	1,39%	0,13%	0,07%	0,09%	-	-	-	9,54%
Varsinais-Suomi	4,37%	1,58%	1,56%	1,26%	0,18%	0,05%	0,08%	0,05%	0,07%	-	9,20%
Pohjois-Pohjanmaa	3,49%	1,57%	1,19%	1,08%	0,06%	0,18%	0,07%	-	0,00%	-	7,64%
Länsi-Uusimaa	3,57%	1,17%	0,92%	1,27%	0,32%	0,02%	0,08%	0,11%	-	-	7,47%
Pohjois-Savo	2,32%	0,93%	0,88%	0,64%	0,04%	0,09%	0,04%	-	-	-	4,92%
Keski-Suomi	2,25%	0,88%	0,81%	0,70%	0,05%	0,08%	-	-	-	-	4,76%
Vantaa ja Kerava	2,21%	0,79%	0,51%	0,73%	0,26%	0,00%	0,05%	0,01%	-	-	4,56%
Lappi	1,68%	0,74%	0,64%	0,45%	0,03%	0,46%	-	-	-	0,01%	4,01%
Satakunta	1,89%	0,74%	0,73%	0,54%	0,04%	0,04%	-	-	-	-	3,99%
Päijät-Häme	1,83%	0,69%	0,67%	0,53%	0,05%	0,03%	-	-	-	-	3,80%
Etelä-Pohjanmaa	1,73%	0,64%	0,70%	0,49%	0,03%	0,07%	-	-	-	-	3,66%
Pohjois-Karjala	1,61%	0,65%	0,62%	0,42%	0,03%	0,09%	-	-	-	-	3,42%
Kymenlaakso	1,53%	0,58%	0,65%	0,41%	0,04%	0,02%	-	0,00%	-	-	3,24%
Keski-Uusimaa	1,60%	0,54%	0,44%	0,53%	0,06%	0,01%	0,03%	-	-	-	3,21%
Pohjanmaa	1,43%	0,47%	0,49%	0,46%	0,06%	0,04%	-	0,18%	0,02%	-	3,15%
Kanta-Häme	1,51%	0,54%	0,55%	0,44%	0,03%	0,03%	-	-	-	-	3,10%
Etelä-Savo	1,26%	0,49%	0,56%	0,33%	0,02%	0,06%	-	-	0,02%	-	2,74%
Etelä-Karjala	1,08%	0,39%	0,43%	0,32%	0,04%	0,03%	-	-	-	-	2,28%
Itä-Uusimaa	0,82%	0,26%	0,27%	0,25%	0,03%	0,01%	0,02%	0,05%	-	-	1,70%
Kainuu	0,68%	0,28%	0,29%	0,18%	0,01%	0,10%	-	-	-	-	1,54%
Keski-Pohjanmaa	0,62%	0,25%	0,24%	0,17%	0,01%	0,02%	-	0,01%	-	-	1,33%
Manner-Suomi	47,28%	17,54%	16,20%	14,33%	1,99%	1,49%	0,56%	0,50%	0,11%	0,01%	100,00%

Hyvinvointialuekohtaisten rahoitustarpeiden arviointi on ollut hankalaa, koska niihin vaikuttavat useat tekijät, kuten datan hajanaisuus. Tehtäessä vuoden 2026 rahoituslaskelmaa on käytössä hyvinvointialueuudistuksen ansiosta järjestelmällistettyä tietoa kuluista vuosilta 2023 ja 2024. Lisäksi Kanta-palvelussa olevan sote-tiedon

pohjalta voidaan tekoälyä hyödyntävillä ennustemalleilla arvioida hyvinvointialuekohtaiset sote-kulujen tarpeet sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä. Tämä mahdollistaa tarkemman hyvinvointialuekohtaisen kuluennusteen.

Myös tutkimus- ja kehitystyötä tulisi lisätä. Kansallisessa 4 % TKI panostuksesta/BKT kohdentuu 1,5 % julkiselle ja 2,5 % yksityiselle sektorille. Yliopistosairaaloiden erillisrahoitusta tulisi laajentaa koskemaan myös sitä tutkimustyötä, jota hyvinvointialueet tekevät sosiaalialan ja ennaltaehkäisevän terveydenhuollon tutkimusta.

Sote-palveluiden kuluissa on suurta vaihtelua niin hyvinvointialueittain kuin toimialoittain. Erilaisia sote-asiakkuuksia oli vuonna 2023 14 298 889 eli noin 2,58 asiakkuutta/asukas. Palveluiden määrän jakaantuminen vuonna 2023 ilmenee Taulukosta 3.2.

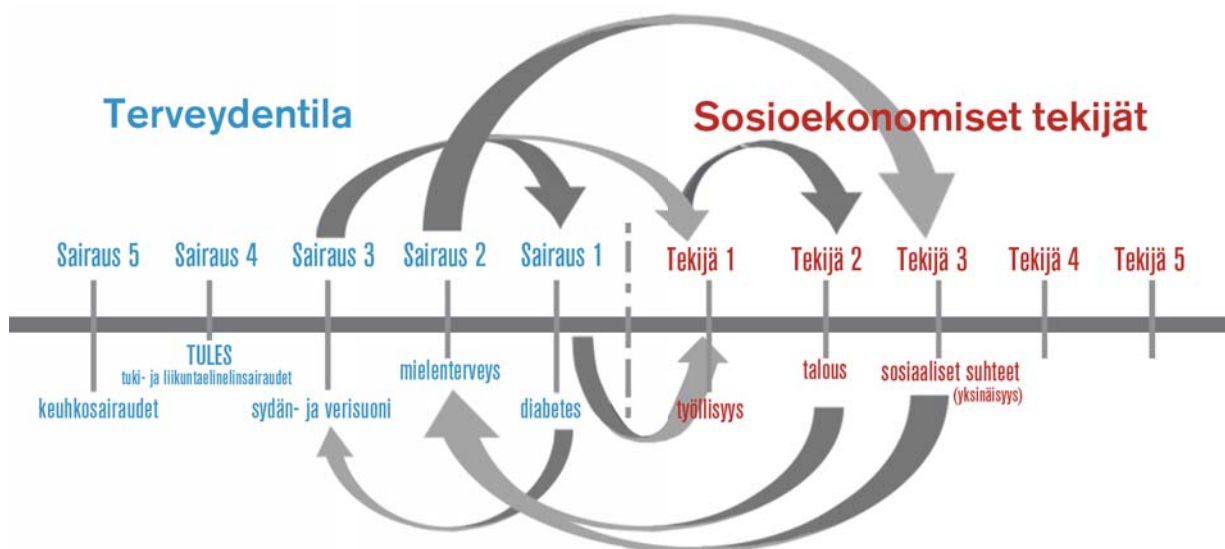
Keskusteluissa on ehdotettu, että rahoitusvaje katettaisiin palvelumaksuja korottamalla. Omarahoitus on kuluihin nähden hyvin pieni tällä hetkellä. Jos esimerkiksi vuoden 2023 lisärahoitustarpeesta olisi katettu 1 mrd. euroa palvelumaksuja korottamalla, lisähinta olisi ollut keskimäärin noin 70 €/asiakkuus.

Tarkasteltaessa sosioekonomisten tekijöiden ja terveyden välistä suhdetta voidaan havaita, että ongelmien kulminoituminen jommallakummalla osa-alueella saattaa aiheuttaa kierteen ja kehän, jossa ongelmat seuraavat toisiaan.

Esimerkiksi työttömyys heikentää taloudellista tilannetta, joka puolestaan saattaa synnyttää huolta ja aiheuttaa mielenterveysongelmia. Mielenterveysongelmat puolestaan saattavat konkretisoitua somaattisina sairauksina ja yhdessä näillä on puolestaan suora vaikutus työllisyyteen, talouteen sekä sosiaalisiin suhteisiin – ongelmallinen kehä on valmis.

Paitsi yksilön itsensä myös hyvinvointia ylläpitävän palvelujärjestelmän kannalta on tärkeää tunnistaa oikea palvelutarve, oikeaan aikaan ja ennaltaehkäistä tilanteen komplisoituminen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Uudistuvissa sote-järjestelmässä ideana onkin kokonaisuuden hallinta ja ennaltaehkäisevä reagointi mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Seuraavassa kuvassa hahmotetaan kokonaisuutta, jossa eri tekijät vaikuttavat kansalaisen arjen hallintaan.

Kuva 1. Sote-palvelutarpeiden syy-seuraus esimerkkejä

Mahdollisuuksia toimia edellä kuvatun noidankehän estämiseksi ja tilanteen parantamiseksi on paljon. Kokonaisuuden hallinnan ja kierteen mahdollisimman varhaisen vaiheen tunnistamisen ottaen huomioon hyvinvointiin vaikuttavat osatekijät. Perinteisistä interventioista siirrytään digitalisuutta hyödyntäviä ennaltaehkäiseviä toimintamalleja sisältäviin interventioihin. Toimenpiteiden vaikuttavuutta voidaan seurata tekoälytuetuilla järjestelmillä.

Kansalaisten omaa aktiivisuutta ennaltaehkäisevässä terveydenhoidossa ja hyvinvoinnin ylläpitämisessä tuetaan hyödyntämällä digitaalisia tekoälysovellutuksia. Digitalisaatio ja tekoäly tuovat paljon mahdollisuuksia sote-alan kehittämiseen ja yksilön arjen hallintaan. Aihetta on käsitelty kirjassa [19] ja raportissa [20]. Raportissa [21] käsitellään, kuinka erilaisia interventioita voidaan suunnitella ja tehostaa tekoälyn avulla.

Tekemämme selvityksen tavoite on antaa kokonaiskuva valtakunnan tasolla sekä hyvinvointialueilla toiminnan tehokkuudesta. Tämä antaa mahdollisuuden ottaa tuloksellisuus käyttöön yhtenä keskeisenä rahoituskriteerinä. Raportissa [22] käsitellään soten toiminnan järjestämistä ja kehittämistarpeita lyhyellä ja pitkällä tähtäimellä sekä kansallisella tasolla että eri hyvinvointialueilla.

7 Lähdeluettelo

- [1] Eduskunta, *"Eduskunnan kirjelmä EK 60/2022 vp,"* 21. joulukuuta 2022. [Online]. Saatavilla: https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/TalousarvioKirjelma/Documents/EK_60+2022.pdf [Haettu 25. lokakuuta 2024].
- [2] Valtiovarainministeriö, Valtioneuvosto, Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2023, Helsinki: Edita Prima Oy, 2023, pp. 84-92, 340-345.
- [3] Valtiovarainministeriö, *"Hyvinvointialueiden rahoituslaskelmat,"* 24. marraskuuta 2023. [Online]. Saatavilla: <https://vm.fi/rahoituslaskelmat> [Haettu 23. lokakuuta 2024].
- [4] Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, *"Somaattinen erikoissairaanhoidon alueittain (HVA),"* 28. elokuuta 2024. [Online]. Saatavilla: https://sampo.thl.fi/pivot/prod/fi/thil/perus03/fact_thil_perus03 [Haettu 4. elokuuta 2024].
- [5] Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, *"Psykiatrisen erikoissairaanhoidon alueittain,"* 6. elokuuta 2024. [Online]. Saatavilla: https://sampo.thl.fi/pivot/prod/fi/thil/psykiatria3/fact_thil_psykiatria3 [Haettu 4. lokakuuta 2024].
- [6] Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, *"Lasten ja nuorten psykiatrisen erikoissairaanhoidon alueittain,"* 23. elokuuta 2024. [Online]. Saatavilla: https://sampo.thl.fi/pivot/prod/fi/thil/psykiatria5/fact_thil_psykiatria5 [Haettu 4. lokakuuta 2024].
- [7] Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, *"Avohilmo: Terveydenhuollon avohoidon käynnit hyvinvointialueittain ja kunnittain,"* 9. syyskuuta 2024. [Online]. Saatavilla: https://sampo.thl.fi/pivot/prod/fi/avo/perus01/fact_ahil_perus01 [Haettu 10. lokakuuta 2024].
- [8] Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, *"Perusterveydenhuollon vuodeosastohoidon potilaat / 1 000 asukasta,"* [Online]. Saatavilla: <https://sotkanet.fi/sotkanet/fi/taulukko/?indicator=s84KA®ion=s07MtdZxt87VMwQA&year=sy5zAQ&gender=t&abs=f&color=f&buildVersion=3.1.1&buildTimestamp=202407081245> [Haettu 2. lokakuuta 2024].
- [9] Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, *"Avohilmo: Suun terveydenhuollon käynnit alueittain ja palveluntuottajittain,"* 10. lokakuuta 2024. [Online]. Saatavilla: https://sampo.thl.fi/pivot/prod/fi/avo/perus09/fact_ahil_perus09 [Haettu 10. lokakuuta 2024].
- [10] Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, *"Tulostaulukko,"* [Online]. Saatavilla: <https://sotkanet.fi/sotkanet/fi/taulukko/?indicator=sy7NtU40sg7t9b11be2qTW9agEAA®ion=s07MtdZxt87VMwQA&year=sy5zAQ&gender=t&abs=f&color=f&buildVersion=3.1.1&buildTimestamp=202407081245> [Haettu 6. lokakuuta 2024].
- [11] Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, *"Avohilmo: Kotihoidon asiakkaat,"* 25. syyskuuta 2024. [Online]. Saatavilla: https://sampo.thl.fi/pivot/prod/fi/avo/perus11/fact_ahil_perus11 [Haettu 6. lokakuuta 2024].
- [12] Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, *"Tulostaulukko,"* [Online]. Saatavilla: https://sotkanet.fi/sotkanet/fi/taulukko/?indicator=s85Ps9bNTLV2No53s_b3stb1j1LW7XKLN7TOK7WdQy2rvS01vUDAA®ion=s07MtdZxt87VMwQA&year=sy5zAQ&gender=t&abs=f&color=f&buildVersion=3.1.1&buildTimestamp=202407081245 [Haettu 28. syyskuuta 2024].
- [13] Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, *"Tulostaulukko,"* [Online]. Saatavilla: <https://sotkanet.fi/sotkanet/fi/taulukko/?indicator=s04Pje01jWydq0FkkHWu0YA®ion=s07MtdZxt87VMwQA&year=sy5zAQ&gender=t&abs=f&color=f&buildVersion=3.1.1&buildTimestamp=202407081245> [Haettu 30.9.2024].

- [14] Eduskunta, "*Eduskunnan kirjelmä EK 83/2022 vp – HE 325/2022 vp*," 1. maaliskuuta 2023. [Online]. Saatavilla: https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/TalousarvioKirjelma/Documents/EK_83+2022.pdf [Haettu 2. marraskuuta 2024].
- [15] Eduskunta, "*Eduskunnan kirjelmä EK 14/2023 vp – HE 15/2023 vp*," 15. marraskuuta 2023. [Online]. Saatavilla: https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/TalousarvioKirjelma/Documents/EK_14+2023.pdf [Haettu 2. marraskuuta 2024].
- [16] Eduskunta, "*Eduskunnan kirjelmä EK 18/2023 vp – HE 41/2023 vp, HE 86/2023 vp*," 19. joulukuuta 2023. [Online]. Saatavilla: https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/TalousarvioKirjelma/Documents/EK_18+2023.pdf [Haettu 2. marraskuuta 2024].
- [17] T. Holster, T. Haula ja M. Korajoki, "*Sote-rahoituksen tarvevakiointi : Päivitys 2022*," 26/2022. [Online]. Saatavilla: <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-876-7> [Haettu 2. marraskuuta 2024].
- [18] Valtiovarainministeriö, *Julkisen talouden suunnitelma vuosille 2025–2028*, Helsinki: Valtioneuvoston hallintoyksikkö, Julkaisutuotanto, pp. 14, 87-107, 122, 131.
- [19] P. Neittaanmäki, M. Lehto ja M. Savonen, "*Yhteiskunnan digimurros*," Jyväskylän yliopiston IT-tiedekunta, 2021. [Online]. Saatavilla: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-39-8647-6> [Haettu 29. lokakuuta 2024].
- [20] P. Neittaanmäki, H. Tuominen, S. Äyrämö, P. Vähäkainu ja T. Siukonen [toim.], "*Tekoäly ja terveydenhuolto Suomessa*," 2019. [Online]. Saatavilla: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-39-7709-2> [Haettu 29. lokakuuta 2024].
- [21] K. Kaasalainen, T. Ruohonen ja P. Neittaanmäki, "*Interventiot ja tekoäly terveydenhuollossa*," 2019. [Online]. Saatavilla: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-39-7713-9> [Haettu 29. lokakuuta 2024].
- [22] K. Croell, N. Knape, J. Leipälä, T. Louet-Lehtoniemi, J. Nieminen, H. Ridanpää, N. Savolainen, V. Syrjä ja T. Syrjänen, "*Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen Suomessa : Valtakunnallinen asiantuntija-arvio, syksy 2024*," 7/2024. [Online]. Saatavilla: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-408-363-8> [Haettu 29. lokakuuta 2024].
- [23] Valtiokonttori, "*Tutkihallintoa.fi*," [Online]. Saatavilla: <https://www.tutkihallintoa.fi/etusivu/hyvinvointialueiden-talous/hyvinvointialueiden-palveluluokkakohtaiset-tilinpaatos tiedot/?pbi=10406-ee39a5dbf1c5349682e3d31736bdccdc> [Haettu 10. lokakuuta 2024].

Muista toimitetuista kirjoista ja julkaisuista löytyy tietoa www-sivulta <https://r.jyu.fi/FKd>

Taulukko A.1

Erikoissairaanhoidon palvelukulujen laskelmassa huomioidut kulut vuodelta 2023 [23]

HYVINVOINTIALUE	Ulkoiset toimintakulut*	Sisäiset toimintakulut*	Vyörytyskulut
Helsinki	1 005 765 100,60 €	56 996 429,50 €	0,00 €
Itä-Uusimaa	145 049 816,19 €	72 548,83 €	172 377,89 €
Keski-Uusimaa	301 513 259,84 €	0,00 €	2 033 895,99 €
Länsi-Uusimaa	649 961 648,56 €	2 010 386,83 €	5 785 096,70 €
Vantaa ja Kerava	380 462 939,82 €	0,00 €	2 317 648,83 €
Varsinais-Suomi	447 554 623,08 €	311 506 508,17 €	59 374 435,53 €
Satakunta	204 024 974,99 €	34 109 010,75 €	178 510 345,87 €
Kanta-Häme	222 621 727,38 €	96 318 368,89 €	19 393 579,86 €
Pirkanmaa	724 887 349,71 €	375 369 231,90 €	73 345 142,06 €
Päijät-Häme	306 972 961,33 €	9 126 490,58 €	63 322 819,35 €
Kymenlaakso	268 924 150,21 €	2 419 411,98 €	30 792 114,28 €
Etelä-Karjala	213 812 859,06 €	2 491 608,28 €	15 034 387,40 €
Etelä-Savo	232 400 524,25 €	69 422 422,01 €	17 104 493,65 €
Pohjois-Savo	372 546 954,49 €	295 754 657,55 €	0,00 €
Pohjois-Karjala	219 195 005,21 €	24 935 589,76 €	28 649 828,37 €
Keski-Suomi	334 943 539,00 €	184 900 555,00 €	24 881 985,00 €
Etelä-Pohjanmaa	222 606 870,70 €	131 717 468,03 €	0,00 €
Pohjanmaa	200 166 317,69 €	93 083 362,69 €	0,00 €
Keski-Pohjanmaa	120 535 158,74 €	29 073 664,96 €	9 040 281,93 €
Pohjois-Pohjanmaa	601 222 493,56 €	200 018 062,42 €	0,00 €
Kainuu	136 675 274,45 €	35 980 495,18 €	26 343 468,92 €
Lappi	278 885 991,95 €	114 789 329,01 €	0,00 €
Manner-Suomi	7 590 729 540,81 €	2 070 095 602,32 €	556 101 901,63 €

*vuokratulut huomioimatta

Liite A

Taulukko A.2

Perusterveydenhuollon avohoidon palvelukulujen laskelmassa huomioidut kulut 2023 [23]

HYVINVOINTIALUE	Ulkoiset toimintakulut*	Sisäiset toimintakulut*	Vyörytyskulut
Helsinki	221 537 088,55 €	61 495 919,64 €	0,00 €
Itä-Uusimaa	43 520 072,08 €	441 029,37 €	3 917 062,71 €
Keski-Uusimaa	84 773 492,31 €	0,00 €	14 488 327,07 €
Länsi-Uusimaa	134 179 704,49 €	46 259 565,25 €	10 892 265,62 €
Vantaa ja Kerava	114 577 747,01 €	0,00 €	13 055 637,67 €
Varsinais-Suomi	175 045 945,91 €	46 980 250,38 €	10 021 531,22 €
Satakunta	84 756 169,91 €	12 088 316,90 €	44 835 546,61 €
Kanta-Häme	64 999 438,53 €	7 002 325,72 €	16 539 691,17 €
Pirkanmaa	229 617 976,19 €	25 548 632,52 €	14 863 593,35 €
Päijät-Häme	96 182 511,73 €	4 330 993,08 €	22 584 262,07 €
Kymenlaakso	102 195 479,83 €	2 241 861,56 €	14 601 501,01 €
Etelä-Karjala	60 095 265,52 €	115 363,30 €	13 411 594,72 €
Etelä-Savo	67 694 092,33 €	7 472 349,41 €	5 373 259,78 €
Pohjois-Savo	3 071 542,14 €	28 943 305,70 €	0,00 €
Pohjois-Karjala	75 488 027,27 €	4 847 153,73 €	10 303 789,18 €
Keski-Suomi	110 406 157,00 €	15 961 540,00 €	13 761 703,00 €
Etelä-Pohjanmaa	93 852 152,28 €	24 632 350,98 €	0,00 €
Pohjanmaa	74 166 949,56 €	31 365 611,44 €	0,00 €
Keski-Pohjanmaa	35 397 873,94 €	3 006 232,50 €	2 518 799,25 €
Pohjois-Pohjanmaa	175 940 008,99 €	33 822 854,07 €	0,00 €
Kainuu	34 374 899,57 €	1 927 714,69 €	3 062 103,81 €
Lappi	88 348 417,31 €	26 011 642,72 €	0,00 €
Manner-Suomi	2 260 221 012,45 €	384 495 012,96 €	214 230 668,24 €

*vuokratulut huomioimatta

Taulukko A.3

Perustason vuodeosaston palvelukulujen laskelmassa huomioidut kulut 2023 [23]

HYVINVOINTIALUE	Ulkoiset toimintakulut*	Sisäiset toimintakulut*	Vyörytyskulut
Helsinki	62 211 536,60 €	13 008 108,54 €	0,00 €
Itä-Uusimaa	12 636 582,59 €	1 356 971,86 €	1 501 026,29 €
Keski-Uusimaa	25 370 652,39 €	0,00 €	5 034 660,92 €
Länsi-Uusimaa	42 063 233,48 €	15 766 907,17 €	1 858 094,42 €
Vantaa ja Kerava	34 285 916,00 €	0,00 €	6 063 099,73 €
Varsinais-Suomi	81 602 073,66 €	18 830 842,78 €	3 697 195,73 €
Satakunta	28 883 585,63 €	2 142 383,62 €	26 112 941,89 €
Kanta-Häme	21 444 053,70 €	2 328 130,52 €	3 111 208,51 €
Pirkanmaa	78 550 786,70 €	20 673 347,68 €	9 301 255,34 €
Päijät-Häme	30 616 628,09 €	5 573 257,16 €	8 243 672,73 €
Kymenlaakso	29 117 984,60 €	43 735,26 €	4 218 321,72 €
Etelä-Karjala	18 155 450,28 €	152 487,01 €	2 205 762,28 €
Etelä-Savo	23 742 463,79 €	7 501 143,02 €	3 168 180,63 €
Pohjois-Savo	40 040 714,29 €	15 375 475,92 €	0,00 €
Pohjois-Karjala	30 136 947,98 €	1 753 370,31 €	6 916 685,10 €
Keski-Suomi	40 604 614,00 €	12 807 964,00 €	7 326 990,00 €
Etelä-Pohjanmaa	29 674 945,85 €	15 015 939,14 €	0,00 €
Pohjanmaa	24 737 617,67 €	10 376 661,76 €	0,00 €
Keski-Pohjanmaa	10 052 948,72 €	3 482 416,65 €	832 637,81 €
Pohjois-Pohjanmaa	35 296 294,22 €	28 213 126,23 €	0,00 €
Kainuu	14 234 071,66 €	1 771 691,52 €	1 451 554,55 €
Lappi	40 419 684,31 €	12 303 196,61 €	0,00 €
Manner-Suomi	753 878 786,21 €	188 477 156,76 €	91 043 287,65 €

*vuokratulut huomioimatta

Liite A

Taulukko A.4

Suun terveydenhuollon palvelukulujen laskelmassa huomioidut kulut 2023 [23]

HYVINVOINTIALUE	Ulkoiset toimintakulut*	Sisäiset toimintakulut*	Vyörytyskulut
Helsinki	51 321 337,20 €	20 956 313,16 €	0,00 €
Itä-Uusimaa	12 750 770,96 €	123 432,28 €	741 630,37 €
Keski-Uusimaa	23 710 808,46 €	0,00 €	3 992 912,60 €
Länsi-Uusimaa	41 411 174,52 €	8 859 844,25 €	3 029 677,62 €
Vantaa ja Kerava	32 677 627,30 €	0,00 €	3 206 313,05 €
Varsinais-Suomi	54 063 297,75 €	8 422 682,39 €	1 751 933,16 €
Satakunta	18 902 157,97 €	1 514 026,93 €	8 908 047,34 €
Kanta-Häme	19 363 614,01 €	1 410 663,86 €	4 004 103,48 €
Pirkanmaa	59 882 543,05 €	9 087 585,58 €	2 163 292,26 €
Päijät-Häme	24 280 660,26 €	40 944,12 €	4 974 149,81 €
Kymenlaakso	16 639 622,37 €	674 183,59 €	3 102 923,41 €
Etelä-Karjala	16 695 760,68 €	14 574,86 €	2 576 309,08 €
Etelä-Savo	13 242 342,77 €	3 250 471,05 €	1 377 073,65 €
Pohjois-Savo	25 289 198,63 €	6 919 243,67 €	0,00 €
Pohjois-Karjala	16 624 021,42 €	1 410 383,16 €	1 878 292,05 €
Keski-Suomi	30 770 299,00 €	4 647 787,00 €	4 734 170,00 €
Etelä-Pohjanmaa	23 631 988,74 €	5 093 678,73 €	0,00 €
Pohjanmaa	10 066 497,19 €	12 531 840,54 €	0,00 €
Keski-Pohjanmaa	8 072 431,57 €	1 608 764,49 €	731 488,02 €
Pohjois-Pohjanmaa	47 991 187,62 €	12 226 854,34 €	0,00 €
Kainuu	11 683 478,22 €	1 011 044,89 €	1 145 389,44 €
Lappi	19 817 727,68 €	5 928 736,23 €	0,00 €
Manner-Suomi	578 888 547,37 €	105 733 055,12 €	48 317 705,34 €

*vuokratulut huomioimatta

Liite A

Taulukko A.5

lääkäiden sosiaalipalvelujen palvelukulujen laskelmassa huomioidut kulut 2023 [23]

HYVINVOINTIALUE	Ulkoiset toimintakulut*	Sisäiset toimintakulut*	Vyörytyskulut
Helsinki	507 659 162,47 €	121 554 551,44 €	0,00 €
Itä-Uusimaa	79 006 994,45 €	5 776 530,76 €	7 846 324,47 €
Keski-Uusimaa	127 809 817,40 €	0,00 €	15 138 036,00 €
Länsi-Uusimaa	291 515 375,44 €	33 936 135,79 €	15 233 080,36 €
Vantaa ja Kerava	160 463 234,70 €	0,00 €	21 667 891,37 €
Varsinais-Suomi	450 678 093,90 €	39 452 289,29 €	8 804 776,53 €
Satakunta	217 611 605,91 €	1 612 760,27 €	58 658 052,92 €
Kanta-Häme	179 219 019,96 €	8 338 377,24 €	57 865 761,48 €
Pirkanmaa	475 410 430,57 €	37 519 999,05 €	36 079 495,06 €
Päijät-Häme	201 370 302,76 €	4 947 461,29 €	26 282 636,99 €
Kymenlaakso	184 000 425,27 €	60 321,48 €	11 412 380,71 €
Etelä-Karjala	138 821 808,95 €	34 590,31 €	16 910 877,74 €
Etelä-Savo	178 859 653,30 €	26 591 855,07 €	16 002 892,54 €
Pohjois-Savo	242 888 764,67 €	79 522 442,38 €	0,00 €
Pohjois-Karjala	191 103 466,65 €	3 202 767,94 €	19 227 092,82 €
Keski-Suomi	256 349 338,00 €	33 674 404,00 €	33 778 193,00 €
Etelä-Pohjanmaa	219 621 019,34 €	42 953 555,94 €	0,00 €
Pohjanmaa	165 739 063,19 €	33 678 840,52 €	0,00 €
Keski-Pohjanmaa	64 226 170,77 €	9 952 167,46 €	4 994 982,19 €
Pohjois-Pohjanmaa	349 891 696,42 €	62 130 644,49 €	0,00 €
Kainuu	88 471 434,95 €	3 101 532,12 €	6 193 220,55 €
Lappi	228 793 395,75 €	36 877 058,10 €	0,00 €
Manner-Suomi	4 999 510 274,82 €	584 918 284,94 €	356 095 694,73 €

*vuokratulut huomioimatta

Liite A

Taulukko A.6

Vammaisten sosiaalipalvelujen palvelukulujen laskelmassa huomioidut kulut 2023 [23]

HYVINVOINTIALUE	Ulkoiset toimintakulut*	Sisäiset toimintakulut*	Vyörytyskulut
Helsinki	303 830 407,43 €	30 513 838,26 €	0,00 €
Itä-Uusimaa	52 383 922,07 €	171 663,94 €	4 832 259,10 €
Keski-Uusimaa	91 000 308,18 €	0,00 €	7 106 450,83 €
Länsi-Uusimaa	171 591 273,11 €	28 881 716,45 €	14 507 164,40 €
Vantaa ja Kerava	111 881 712,44 €	0,00 €	12 305 050,16 €
Varsinais-Suomi	220 607 975,48 €	13 382 486,56 €	2 710 448,11 €
Satakunta	109 616 902,46 €	564 986,84 €	22 042 224,92 €
Kanta-Häme	76 610 585,34 €	1 143 537,43 €	37 439 077,11 €
Pirkanmaa	213 902 391,93 €	8 629 225,04 €	8 846 291,63 €
Päijät-Häme	75 335 152,81 €	103 567,56 €	11 006 384,36 €
Kymenlaakso	84 813 660,60 €	3 179,71 €	4 691 517,27 €
Etelä-Karjala	56 520 464,39 €	3 904,60 €	2 331 708,97 €
Etelä-Savo	103 706 670,39 €	6 918 820,79 €	7 119 340,04 €
Pohjois-Savo	120 250 434,51 €	10 610 878,18 €	0,00 €
Pohjois-Karjala	69 945 191,00 €	612 736,89 €	4 722 734,57 €
Keski-Suomi	115 004 199,00 €	5 786 334,00 €	6 412 247,00 €
Etelä-Pohjanmaa	96 996 144,62 €	11 452 371,05 €	0,00 €
Pohjanmaa	80 320 735,83 €	8 394 353,57 €	0,00 €
Keski-Pohjanmaa	33 974 202,41 €	3 128 225,43 €	2 110 723,53 €
Pohjois-Pohjanmaa	169 955 474,68 €	18 338 747,54 €	0,00 €
Kainuu	24 269 487,92 €	868 982,31 €	4 155 521,03 €
Lappi	94 150 723,76 €	8 985 757,56 €	0,00 €
Manner-Suomi	2 476 668 020,36 €	158 495 313,71 €	152 339 143,03 €

*vuokratulut huomioimatta

Liite A

Taulukko A.7

Lastensuojelun sosiaalipalvelujen palvelukulujen laskelmassa huomioidut kulut 2023 [23]

HYVINVOINTIALUE	Ulkoiset toimintakulut*	Sisäiset toimintakulut*	Vyörytyskulut
Helsinki	191 054 270,09 €	31 881 883,83 €	0,00 €
Itä-Uusimaa	16 149 151,69 €	29 593,78 €	1 570 724,98 €
Keski-Uusimaa	57 593 357,37 €	0,00 €	4 950 358,89 €
Länsi-Uusimaa	117 940 786,26 €	6 848 053,45 €	7 364 740,55 €
Vantaa ja Kerava	102 502 925,32 €	0,00 v	11 646 199,72 €
Varsinais-Suomi	136 451 085,09 €	7 881 647,50 €	1 571 502,34 €
Satakunta	50 393 622,09 €	19 004,73 €	7 204 537,89 €
Kanta-Häme	42 762 658,22 €	40 429,94 €	11 022 755,67 €
Pirkanmaa	135 559 026,53 €	1 475 945,02 €	7 246 645,55 €
Päijät-Häme	51 674 063,17 €	3 025,74 €	4 113 603,01 €
Kymenlaakso	44 249 376,04 €	3 907,72 €	2 736 352,64 €
Etelä-Karjala	15 309 281,81 €	1 948,68 €	1 724 056,51 €
Etelä-Savo	37 657 026,16 €	781 532,51 €	1 161 046,47 €
Pohjois-Savo	65 440 150,12 v	5 986 060,40 €	0,00 €
Pohjois-Karjala	47 832 158,52 €	213 194,27 €	1 646 442,98 €
Keski-Suomi	82 802 254,00 €	753 335,00 €	4 118 362,00 €
Etelä-Pohjanmaa	56 429 832,05 €	2 790 058,26 €	0,00 €
Pohjanmaa	25 733 972,00 €	2 104 571,47 €	0,00 €
Keski-Pohjanmaa	13 057 392,31 €	244 202,06 €	1 034 514,92 €
Pohjois-Pohjanmaa	110 002 503,97 €	2 902 976,88 €	0,00 €
Kainuu	22 686 966,83 €	10 317,47 €	1 254 715,13 €
Lappi	42 906 087,09 €	5 024 699,19 €	0,00 €
Manner-Suomi	1 466 187 946,73 €	68 996 387,90 €	70 366 559,25 €

*vuokratulut huomioimatta

Taulukko B.1

Erikoissairaanhoidon palvelukulujen laskelmassa huomioidut tuotot [23]

HYVINVOINTIALUE	Ulkoiset myyntituotot	Sisäiset myyntituotot	Vyörytystuotot
Helsinki	20 079 376,59 €	122 625 590,82 €	0,00 €
Itä-Uusimaa	5 009 294,36 €	2 629,39 €	0,00 €
Keski-Uusimaa	38 261,49 €	0,00 €	0,00 €
Länsi-Uusimaa	13 047 409,67 €	75 866,39 €	0,00 €
Vantaa ja Kerava	9 910 377,60 €	0,00 €	0,00 €
Varsinais-Suomi	81 422 611,90 €	7 561 812,86 €	11 085 320,70 €
Satakunta	9 389 455,06 €	0,00 €	58 407 157,10 €
Kanta-Häme	9 656 659,03 €	66 690 506,90 €	1 091 940,49 €
Pirkanmaa	172 177 531,88 €	185 004 783,55 €	32 414 449,02 €
Päijät-Häme	17 132 097,11 €	10 410 988,09 €	0,00 €
Kymenlaakso	18 634 458,33 €	3 492 394,60 €	0,00 €
Etelä-Karjala	6 193 200,18 €	5 021 771,47 €	7 715 439,08 €
Etelä-Savo	13 333 384,63 €	46 026 821,33 €	0,00 €
Pohjois-Savo	95 597 322,93 €	155 382 920,05 €	0,00 €
Pohjois-Karjala	8 647 520,15 €	8 213 436,86 €	1 942 596,41 €
Keski-Suomi	26 627 298,00 €	150 191 078,00 €	0,00 €
Etelä-Pohjanmaa	47 409 950,75 €	9 073 107,75 €	0,00 €
Pohjanmaa	11 318 994,82 €	9 685 925,17 €	0,00 €
Keski-Pohjanmaa	36 809 297,58 €	895 900,17 €	0,00 €
Pohjois-Pohjanmaa	113 600 602,08 €	37 451 084,60 €	0,00 €
Kainuu	10 381 869,47 €	34 501 256,81 €	16 349 128,66 €
Lappi	14 382 112,40 €	72 404 233,43 €	0,00 €
Manner-Suomi	740 799 086,01 €	924 712 108,24 €	129 006 031,46 €

Liite B

Taulukko B.2

Perusterveydenhuollon avohoidon palvelukulujen laskelmassa huomioidut tuotot [23]

HYVINVOINTIALUE	Ulkoiset myyntituotot	Sisäiset myyntituotot	Vyörytystuotot
Helsinki	3 229 500,15 €	44 253 154,65 €	0,00 €
Itä-Uusimaa	553 903,72 €	0,00 €	916 395,12 €
Keski-Uusimaa	1 782 893,72 €	0,00 €	0,00 €
Länsi-Uusimaa	2 179 580,01 €	231 385,63 €	0,00 €
Vantaa ja Kerava	2 067 040,24 €	0,00 €	0,00 €
Varsinais-Suomi	3 122 832,93 €	0,00 €	7 783 352,48 €
Satakunta	1 616 441,29 €	0,00 €	13 695 076,92 €
Kanta-Häme	1 750 973,04 €	3 009 769,95 €	7 204 689,74 €
Pirkanmaa	4 173 331,75 €	1 134 340,38 €	928 422,01 €
Päijät-Häme	3 978 534,11 €	8 610 214,09 €	0,00 €
Kymenlaakso	2 272 375,13 €	1 939 253,66 €	0,00 €
Etelä-Karjala	1 141 225,57 €	109 149,17 €	9 445 803,45 €
Etelä-Savo	2 219 421,13 €	2 255 049,10 €	0,00 €
Pohjois-Savo	1 345 610,94 €	55 638,87 €	0,00 €
Pohjois-Karjala	1 841 316,20 €	0,00 €	2 744 553,30 €
Keski-Suomi	2 260 026,00 €	7 565 641,00 €	0,00 €
Etelä-Pohjanmaa	2 413 291,44 €	2 964 098,26 €	0,00 €
Pohjanmaa	1 264 950,26 €	4 990 570,87 €	0,00 €
Keski-Pohjanmaa	746 340,73 €	294 935,70 €	2 265 756,51 €
Pohjois-Pohjanmaa	5 448 855,23 €	6 928 348,66 €	0,00 €
Kainuu	644 593,91 €	459,54 €	0,00 €
Lappi	2 648 890,77 €	6 696 402,99 €	0,00 €
Manner-Suomi	48 701 928,27 €	91 038 412,52 €	44 984 049,53 €

Taulukko B.3

Perustason vuodeosaston palvelukulujen laskelmassa huomioidut tuotot [23]

HYVINVOINTIALUE	Ulkoiset myyntituotot	Sisäiset myyntituotot	Vyörytystuotot
Helsinki	593 460,08 €	15 766 378,91 €	0,00 €
Itä-Uusimaa	2 268,00 €	0,00 €	0,00 €
Keski-Uusimaa	308 082,33 €	0,00 €	0,00 €
Länsi-Uusimaa	676 004,68 €	691 710,73 €	0,00 €
Vantaa ja Kerava	210 914,60 €	0,00 €	0,00 €
Varsinais-Suomi	372 314,53 €	0,00 €	2 978 844,80 €
Satakunta	170 820,32 €	0,00 €	4 204 154,59 €
Kanta-Häme	132 454,00 €	0,00 €	0,00 €
Pirkanmaa	666 773,75 €	244 262,83 €	3 125 143,65 €
Päijät-Häme	593 314,64 €	324 373,23 €	0,00 €
Kymenlaakso	1 002 901,05 €	0,00 €	0,00 €
Etelä-Karjala	117 350,90 €	88 345,98 €	55 690,20 €
Etelä-Savo	105 649,96 €	0,00 €	0,00 €
Pohjois-Savo	75 257,00 €	90 803,78 €	0,00 €
Pohjois-Karjala	409 077,90 €	0,00 €	0,00 €
Keski-Suomi	1 696 441,00 €	406 000,00 €	0,00 €
Etelä-Pohjanmaa	496 594,57 €	188 594,00 €	0,00 €
Pohjanmaa	225 504,93 €	36 198,30 €	0,00 €
Keski-Pohjanmaa	384 205,80 €	5 872,69 €	0,00 €
Pohjois-Pohjanmaa	831 807,65 €	274 499,59 €	0,00 €
Kainuu	74 794,50 €	0,00 v	0,00 €
Lappi	477 762,39 €	165 746,90 €	0,00 €
Manner-Suomi	9 623 754,58 €	18 282 786,94 €	10 363 833,24 €

Liite B

Taulukko B.4
Suunterveydenhuollon palvelukulujen laskelmassa huomioidut tuotot [23]

HYVINVOINTIALUE	Ulkoiset myyntituotot	Sisäiset myyntituotot	Vyörytystuotot
Helsinki	561 726,80 €	10 747 876,18 €	0,00 €
Itä-Uusimaa	122 984,21 €	0,00 €	0,00 €
Keski-Uusimaa	328 768,59 €	0,00 €	0,00 €
Länsi-Uusimaa	527 010,96 €	99 480,58 €	0,00 €
Vantaa ja Kerava	249 095,21 €	0,00 €	0,00 €
Varsinais-Suomi	2 370 062,84 €	141,00 €	1 187 868,46 €
Satakunta	126 407,16 €	0,00 €	1 666 867,12 €
Kanta-Häme	1 117 746,72 €	0,00 €	313 880,45 €
Pirkanmaa	306 619,24 €	-264,33 €	48 159,65 €
Päijät-Häme	923 740,42 €	0,00 €	0,00 €
Kymenlaakso	261 532,82 €	3 307,50 €	0,00 €
Etelä-Karjala	379 563,18 €	12 968,22 €	270 971,39 €
Etelä-Savo	605 258,87 €	0,00 €	0,00 €
Pohjois-Savo	259 899,43 €	0,00 €	0,00 €
Pohjois-Karjala	406 955,46 €	0,00 €	0,00 €
Keski-Suomi	552 232,00 €	0,00 €	0,00 €
Etelä-Pohjanmaa	284 786,60 €	0,00 €	0,00 €
Pohjanmaa	136 675,24 €	-2 470,00 €	0,00 €
Keski-Pohjanmaa	239 183,55 €	92,30 €	0,00 €
Pohjois-Pohjanmaa	3 088 609,67 €	-1 419,78 €	0,00 €
Kainuu	300 332,68 €	0,00 €	0,00 €
Lappi	148 865,12 €	5 730,94 €	0,00 €
Manner-Suomi	13 298 056,77 €	10 865 442,61 €	3 487 747,07 €

Liite B

Taulukko B.5

lääkkäiden sosiaalipalvelujen palvelukulujen laskelmassa huomioidut tuotot [23]

HYVINVOINTIALUE	Ulkoiset myyntituotot	Sisäiset myyntituotot	Vyörytystuotot
Helsinki	2 081 012,23 €	92 753 924,88 €	0,00 €
Itä-Uusimaa	1 557 630,82 €	592 236,01 €	238 048,73 €
Keski-Uusimaa	533 817,83 €	0,00 €	0,00 €
Länsi-Uusimaa	1 785 000,17 €	524 054,77 €	0,00 €
Vantaa ja Kerava	3 288 047,42 €	0,00 €	0,00 €
Varsinais-Suomi	5 213 642,13 €	0,00 €	9 666 587,77 €
Satakunta	1 313 775,68 €	0,00 €	2 584 090,72 €
Kanta-Häme	4 371 689,77 €	3 899 745,35 €	39 819 025,26 €
Pirkanmaa	6 936 556,38 €	280 610,49 €	529 712,57 €
Päijät-Häme	4 340 760,17 €	4 567 574,16 €	0,00 €
Kymenlaakso	8 241 431,82 €	0,00 €	0,00 €
Etelä-Karjala	5 368 112,10 €	21 883,87 €	5 494 395,84 €
Etelä-Savo	1 829 932,44 €	0,00 €	0,00 €
Pohjois-Savo	6 118 024,71 €	2 047 132,31 €	0,00 €
Pohjois-Karjala	10 727 668,02 €	0,00 €	0,00 €
Keski-Suomi	4 790 447,00 €	0,00 €	0,00 €
Etelä-Pohjanmaa	6 750 522,98 €	0,00 €	0,00 €
Pohjanmaa	3 561 765,97 €	712 912,23 €	0,00 €
Keski-Pohjanmaa	2 464 739,35 €	43 537,50 €	0,00 €
Pohjois-Pohjanmaa	13 933 199,14 €	6 321 963,17 €	0,00 €
Kainuu	4 399 085,78 €	0,00 €	0,00 €
Lappi	1 657 923,86 €	2 552 948,71 €	0,00 €
Manner-Suomi	101 264 785,77 €	114 318 523,45 €	58 331 860,89 €

Taulukko B.6

Vammaisten sosiaalipalvelujen palvelukulujen laskelmassa huomioidut tuotot [23]

HYVINVOINTIALUE	Ulkoiset myyntituotot	Sisäiset myyntituotot	Vyörytystuotot
Helsinki	7 473 481,70 €	39 868 000,38 €	0,00 €
Itä-Uusimaa	3 578 923,02 €	41 779,14 €	0,00 €
Keski-Uusimaa	1 535 340,45 €	0,00 €	0,00 €
Länsi-Uusimaa	3 116 014,61 €	1 570 551,00 €	0,00 €
Vantaa ja Kerava	3 497 208,95 €	0,00 €	0,00 €
Varsinais-Suomi	15 720 047,90 €	576,00 €	1 447 924,20 €
Satakunta	3 787 091,70 €	0,00 €	1 213 405,63 €
Kanta-Häme	6 371 604,79 €	115 066,82 €	31 431 539,79 €
Pirkanmaa	2 760 982,30 €	2 080,00 €	228 466,78 €
Päijät-Häme	3 989 509,88 €	0,00 €	0,00 €
Kymenlaakso	4 777 354,29 €	10 274,83 €	0,00 €
Etelä-Karjala	236 094,40 €	2 919,20 €	482 209,55 €
Etelä-Savo	45 714 399,14 €	47 264,47 €	0,00 €
Pohjois-Savo	1 419 310,59 €	1 098 285,97 €	0,00 €
Pohjois-Karjala	2 694 178,65 €	0,00 €	0,00 €
Keski-Suomi	382 392,00 €	2 187,00 €	0,00 €
Etelä-Pohjanmaa	4 038 049,43 €	68 387,65 €	0,00 €
Pohjanmaa	1 322 445,22 €	1 132 683,96 €	0,00 €
Keski-Pohjanmaa	2 031 343,69 €	80 900,84 €	0,00 €
Pohjois-Pohjanmaa	4 578 508,66 €	14 628,46 €	0,00 €
Kainuu	91 372,23 €	0,00 €	0,00 €
Lappi	1 312 459,62 €	7 199,91 €	0,00 €
Manner-Suomi	120 428 113,22 €	44 062 785,63 €	34 803 545,95 €

Liite B

Taulukko B.6

Lastensuojelun palvelukulujen laskelmassa huomioidut tuotot euroina [23]

HYVINVOINTIALUE	Ulkoiset myyntituotot	Sisäiset myyntituotot	Vyörytystuotot
Helsinki	7 473 481,70 €	39 868 000,38 €	0,00 €
Itä-Uusimaa	3 578 923,02 €	41 779,14 €	0,00 €
Keski-Uusimaa	1 535 340,45 €	0,00 €	0,00 €
Länsi-Uusimaa	3 116 014,61 €	1 570 551,00 €	0,00 €
Vantaa ja Kerava	3 497 208,95 €	0,00 €	0,00 €
Varsinais-Suomi	15 720 047,90 €	576,00 €	1 447 924,20 €
Satakunta	3 787 091,70 €	0,00 €	1 213 405,63 €
Kanta-Häme	6 371 604,79 €	115 066,82 €	31 431 539,79 €
Pirkanmaa	2 760 982,30 €	2 080,00 €	228 466,78 €
Päijät-Häme	3 989 509,88 €	0,00 €	0,00 €
Kymenlaakso	4 777 354,29 €	10 274,83 €	0,00 €
Etelä-Karjala	236 094,40 €	2 919,20 €	482 209,55 €
Etelä-Savo	45 714 399,14 €	47 264,47 €	0,00 €
Pohjois-Savo	1 419 310,59 €	1 098 285,97 €	0,00 €
Pohjois-Karjala	2 694 178,65 €	0,00 €	0,00 €
Keski-Suomi	382 392,00 €	2 187,00 €	0,00 €
Etelä-Pohjanmaa	4 038 049,43 €	68 387,65 €	0,00 €
Pohjanmaa	1 322 445,22 €	1 132 683,96 €	0,00 €
Keski-Pohjanmaa	2 031 343,69 €	80 900,84 €	0,00 €
Pohjois-Pohjanmaa	4 578 508,66 €	14 628,46 €	0,00 €
Kainuu	91 372,23 €	0,00 €	0,00 €
Lappi	1 312 459,62 €	7 199,91 €	0,00 €
Manner-Suomi	120 428 113,22 €	44 062 785,63 €	34 803 545,95 €

Liite B

Taulukko B.7

Lastensuojelun palvelukulujen laskelmassa huomioidut tuotot euroina [23]

HYVINVOINTIALUE	Ulkoiset myyntituotot	Sisäiset myyntituotot	Vyörytystuotot
Helsinki	9 814 515,19 €	29 486 775,43 €	0,00 €
Itä-Uusimaa	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Keski-Uusimaa	1 441 656,23 €	0,00 €	0,00 €
Länsi-Uusimaa	3 868 020,90 €	25 372,34 €	0,00 €
Vantaa ja Kerava	3 040 693,46 €	0,00 €	0,00 €
Varsinais-Suomi	1 459 757,73 €	0,00 €	736 821,51 €
Satakunta	2 102 799,84 €	0,00 €	4 665 325,71 €
Kanta-Häme	707 127,99 €	0,00 €	8 259 080,84 €
Pirkanmaa	730 788,31 €	25 680,74 €	116 290,91 €
Päijät-Häme	923 737,34 €	0,00 €	0,00 €
Kymenlaakso	937 251,78 €	0,00 €	0,00 €
Etelä-Karjala	75,32 €	0,00 €	0,00 €
Etelä-Savo	422 392,94 €	0,00 €	0,00 €
Pohjois-Savo	658 276,87 €	798,00 €	0,00 €
Pohjois-Karjala	527 566,91 €	0,00 €	0,00 €
Keski-Suomi	689 870,00 €	0,00 €	0,00 €
Etelä-Pohjanmaa	1 977 283,20 €	0,00 €	0,00 €
Pohjanmaa	432 467,61 €	149,00 €	0,00 €
Keski-Pohjanmaa	197 822,78 €	0,00 €	0,00 €
Pohjois-Pohjanmaa	1 369 436,85 €	0,00 €	0,00 €
Kainuu	1 868,70 €	102,00 €	0,00 €
Lappi	80,20 €	0,00 €	0,00 €
Manner-Suomi	31 303 490,15 €	29 538 877,81 €	13 777 518,97 €

Taulukko C.1.

Tilojen vuokraus ja maaomaisuuden hallinta -palvelun vyörytykset hyvinvointialueittain [23]

HYVINVOINTIALUE	Vyörytystuotot	Vyörytyskulut	Nettovyörytystuotot
Helsinki	0 €	0 €	0 €
Itä-Uusimaa	0 €	0 €	0 €
Keski-Uusimaa	1 643 681 €	0 €	1 643 681 €
Länsi-Uusimaa	28 834 €	0 €	28 834 €
Vantaa ja Kerava	1 901 815 €	0 €	1 901 815 €
Varsinais-Suomi	0 €	38 163 652 €	-38 163 652 €
Satakunta	43 175 558 €	25 €	43 175 533 €
Kanta-Häme	29 664 €	1 529 573 €	-1 499 908 €
Pirkanmaa	261 308 €	297 972 €	-36 664 €
Päijät-Häme	57 138 221 €	0 €	57 138 221 €
Kymenlaakso	0 €	0 €	0 €
Etelä-Karjala	0 €	0 €	0 €
Etelä-Savo	0 €	0 €	0 €
Pohjois-Savo	0 €	0 €	0 €
Pohjois-Karjala	8 236 €	0 €	8 236 €
Keski-Suomi	-9 246 774 €	0 €	-9 246 774 €
Etelä-Pohjanmaa	0 €	0 €	0 €
Pohjanmaa	0 €	0 €	0 €
Keski-Pohjanmaa	0 €	0 €	0 €
Pohjois-Pohjanmaa	0 €	0 €	0 €
Kainuu	0 €	0 €	0 €
Lappi	0 €	0 €	0 €
Manner-Suomi	94 940 544 €	39 991 222 €	54 949 321 €

Taulukko D.1.

Asukasmäärät ja prosenttiosuudet hyvinvointialueittain [23]

HYVINVOINTIALUE	Asukasluku	%-osuus
Keski-Pohjanmaa	67301	1,22%
Kainuu	69684	1,26%
Itä-Uusimaa	99347	1,80%
Etelä-Karjala	124591	2,25%
Etelä-Savo	127790	2,31%
Kymenlaakso	158008	2,86%
Pohjois-Karjala	160951	2,91%
Kanta-Häme	168626	3,05%
Lappi	174277	3,15%
Pohjanmaan	175453	3,17%
Etelä-Pohjanmaa	189370	3,42%
Keski-Uusimaa	203199	3,67%
Päijät-Häme	204141	3,69%
Satakunta	211121	3,82%
Pohjois-Savo	245687	4,44%
Keski-Suomi	272014	4,92%
Vantaa ja Kerava	286694	5,18%
Pohjois-Pohjanmaa	416325	7,53%
Varsinais-Suomi	485013	8,77%
Länsi-Uusimaa	487376	8,81%
Pirkanmaa	531569	9,61%
Helsingin kaupunki	673155	12,17%
Manner-Suomi	5531692	100,00%

Informaatitiedekunnan julkaisu
No. 110/2024

ISBN 978-952-86-0391-7 (verkköj.)
ISSN 2323-5004

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO